

Déli Hírlap

A bányási magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatali
TIMIȘOARA
I, Brătianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

Uj korszakot nyitott meg Öfelsége rádiószózata

Az ország összes erőinek összefogására hívta fel
a nemzetet az Uralkodó

Bucurestiből jelentik: Szombaton este néhány perccel 9 óra előtt, közvetlenül az első esti hírszolgálat felolvasása után, felcsendült a bucarestii rádióban a Fronthimnusz méltóságos zenéje, amely bevezetője volt Öfelsége már előre jelzett rádiószózatának. Nyomban ezután a speaker bejelentette, hogy az uralkodó megkezdte beszédét. A következő másodpercben fel is hangzott Carol király jólismert érces hangja. Öfelsége, az uralkodó ezeket mondta:

A Nemzeti Ujjászületés Frontjának legfőbb tanácsa, azt a kérést intézte Hozzá, hogy vegyem át az egyetlen, totalitárius politikai szervnek, a „Nemzet Párt”-jának legfőbb vezetését. Elfogadom és Magamra veszem ezt az újabb terhet és küldetést. Abból a legmagasabbrendű kötelességérzetből és őszintén átértzett lelkiismerettel, hogy minden ma élő és eljövendő erőforrás az egyetlen nemzeti célnak: a haza szolgálatának szenteltessék és határozott, tényleges egységet teremtsék meg gondolatban és érzésben egyaránt.

— Az, amire Romániának, a mi román hazánknak elengedhetlenül szüksége van, különösképpen ma, amikor nem tudhatjuk, hogy mit hozhat a jövő.

— Ez a tevékenykedés azonban nem ujkeletű és nemcsak a Ma parancsoló szükségességéből fakad, hanem egyenes folytatása és kifejlődése annak, amit már az 1938-as új alkotmány megteremtett. Már ez alkalommal megmondtam, hogy mindannyiunkat egyetlen parancsoló szempont kalauzolhat csupán és ennek a szempontnak kell vezetni is bennünket: ez pedig a haza megmentése, a leghősiesebb eszközökkel. Most elérkezett az a korszak, amikor mindezt meg is kell valósítani és ez az alapja annak a törvénynek, amelyet tegnap szentesítettem és hirdetem ki.

— Nincs idő sem halogatásra, sem késlekedésre. Határozott tettekre van szükség és a végleges cél elérésére történő harcoss tevékenységre. Nincs időnk, hogy a cél elérése felett gondolkozunk, a célban foglaltakon medítáljunk, hanem meg kell teremtenünk azt, amit magában foglal célkitűzésünk: az ujjáteremtést és az ujjászületését mindannak, ami most gondolatban és tétben a román nemzet minden fiát át kell,

hogy hasson. Egyetlen cél, egyetlen gondolat, egyetlen heviűd lendület, egyetlen tevékenység, és egyetlen lélek kell, hogy áthasson mindenkit az ujjászületés gondolatának jegyében, ez fel kell, hogy villanyozza az egész nemzetet, minden kinek munkáját, mindenkinek aktivitását. A mi alkotmányunk azt kívánja, hogy mindenki legfőbb kötelességének ismerje azt az elvet, hogy a nép és a nemzet legmagasabb érdeke egyben az egyén legfontosabb életcélja. Ez tehát az a célkitűzés, melyet az én legfőbb vezetésem alatt nemzeti elhivatásunk jegyében Románia számára s a román haza fiainak számára végre kell, hogy hajtsuk.

— Aldott korszak jött el minden igaz lélek számára, mert az én nemzetem most valóban napvilágra hozza és kinyilvánítja az igazi konstruktív és szolidaris akaratot a haza érdekében. Mi azt akarjuk, hogy a lelkek ujjászületése keletkezzék, a lelkiismeret felülvizsgálása, a szociális és az igazi román ujjászületés, amelyben minden individuális háttérbe szorul s egyedül a köz érdekének fejlődése és fellendülése a lényeg. Nem azokat az időket éljük, hogy mindenki csak magára gondoljon, hanem valójában és egyedül csak a nemzeti gondolatra szegzhetjük tekintetünket, amely egyetlen szóban fejezhető ki: Románia.

Politikai szervezeteink keretét kdszulesítve mindazok legyenek katonái ennek a tevékenységnek, a kik én körülöttem sereglenek, ebben a történelmi

pillanatban és akik ugyanakkor mindvalamennyien hősei is ennek a nemzeti munkának, egyedül és kizárólagosan a közösségnek élnek. Elérkezett az idő, amikor a román haza minden fiának meg kell értenie a legfelsőbb rendű szent kötelességét és minden izzó hitével ki kell vennie részét e küzdelemből.

— Elengedhetetlenül parancsoló szükségesség, hogy nyomban és határozottan hozzáálljunk a munkához és új ideálunk eléréséért és megvalósításáért vivandó küzdelemünkhöz. E pillanatban minden gondolat és lélek egyesüljön idősebb kornál és fiatalnál egyaránt.

— A tegnapi folytatott harcot és tevékenységet nem becsüljük alá, de most ünnepélyesen a fiatalabb nemzedékhez is intézem szavaimat. Hadd vegyék ki ők is részüket ebből a nemes munkából. Király és nemzet iránti feltétlen hűség és odaadás legyen az az új világító sugár, amely az eljövendő időkre bevilágítja a fiatalok lelkét és minden ifjúsági szervezetet. A Nemzeti Diák Front és minden más többi ifjúsági szervezet részt kell vegyen ebben az új társadalmi harcban. Nem a résztvevők, a küzdő és munkáskezek számaránya, nem a statisztikai adatok a lényegesek, hanem az átértzett hűség, amely a pártnak minden katonáját áthatja. Mindenki katoná ott abban a pártban a legfontosabb nemzeti közéletért és e párt katonái között kiváltéppel ott kívánom látni a fiataloságot.

— Új útra lépünk tehát e pillanatban, az 1938-as alkotmány szellemében, az ujjászülető, bonthatatlan egységben és totalitásban megszervezendő Romániának történetében, mely rendet, nyugalmat és boldog biztonságot kell nyújtson hazánknak.

— Úgy segítsen bennünket a Mindenható Uristen, aki megáldja ezt a tevékenységünket és munkálkodásunkat, amely egy nemzetnek: a mi nemzetünknek megerősödéséhez és ujjászülető boldog fejlődéshez fog és kell, hogy vezessen.

Égészséget!
Öfelsége mintegy tíz percig tartó szózata után felhangzott a királyhimnusz.

Kedvezőtlenül fogadta az amerikai sajtó egy része Stimson és Knox kinevezését

A szenátus elfogadta a hadianyagok átengedését
korlátozó javaslatát

Washingtonból jelenti a DNB: A szombaton megjelent amerikai lapok Stimson és Knox köztársasági pártiaknak a kormányba való kinevezésével kapcsolatban azt írják, hogy ez nem jelenti azt, mintha Rooseveltt koalíciós kormányt alakított volna. A Washington Post azt kérdezi, hogy vajjon Rooseveltt elnök miért éppen most a köztársasági párt összehívása előtt nevezte ki Stimsont és Knoxot a kormányba. A lap megjegyzi, hogy Rooseveltt cselekedete sajnálatos. A lapok általában „politikai manőverről” beszélnek, amely, ahelyett, hogy megeremtené a Rooseveltt elnök által említett szolidaritást, a köztársasági párt vezetőségének heves ellenállását vonja maga után.

A köztársasági párt egyébként kizárta a pártból Stimson és Knox minisztereket.

Washingtonból jelenti: A Német Távirati Iroda jelenti: Az amerikai szenátus elfogadta Walsch szenátor, a hajózási bizottság elnökének javaslatát, amely arra vonatkozott, hogy korlátozzák az amerikai haditengerészet és hadsereg hadianyagkészletének átengedését külföldi hatalom számára. Az ilyen engedményt a jövőben elköször

a haditengerészet, vagy a hadsereg vezetőinek előzetes felhatalmazásával lehet csak tenni,

ha megállapítják, hogy a nemzetvédelem szempontjából a felszerelési tárgyak feleslegesek. A javaslatot azért fogadták el, mert a kongresszusnak

23 gyors torpedó eladására vonatkozó határozata éles bírálatot váltott ki.

Aláírták a fegyverszüneti egyezményt

Berlinből jelenti: Vezéri főhadiszállás: Július 22-én délután a német nyári időszámítás szerint 18.50 perckor aláírták a német-francia fegyverszüneti szerződést. Német részről Keitel vezére, francia részről Hunzinger tábornok, a francia kormány megbízottjaként. Az ellenségeskedések megszüntetése nincs egybekötve az aláírással, mert ez csak a francia-olasz tárgyalások befejezése után hat órával később történik meg. A fegyverszüneti pontok még nem közölhetők, csak az olasz-francia tárgyalások befejezése után,

A Magyar Népközösség és a magyar munkásság

Befejeződött Temesvárott a Magyar Népközösség városkerületi tagozatainak megalakítása, illetve a tagozatok vezetőségeinek a megválasztása. Az ideiglenes vezetőségek beszámoltak a több, mint egy évig tartó szervező munkáról és úgy ez a munka, mint az ezzel párhuzamosan kifejtett gazdasági, kulturális, de különösen szociális téren való tevékenység csak elismerést érdemel. Akik résztvettek az alakuló gyűléseken és ott figyelmesen meghallgatták a beszámolókat, azok előtt a végzett munka egy pillanatra sem lehet kétséges, akik pedig nem voltak ott, legyenek meggyőződve, hogy a teljesített munka mindenkor kiállja a legszigorúbb bírálatot is és ez a körülmény biztatólag hat a további, még nagyobb eredmények elérésére.

Sokan nem voltak ott ezeken a gyűléseken azok közül, akik talán mindenkor szívesen hangoztatták a multban, hogy a magyar Népközösség iránt a legnagyobb érdeklődéssel és ragaszkodással viseltetnek és annak munkájából részt kérnek, annál is inkább, mivel ehhez minden adottságuk is megvan. Remélhetőleg azonban ezek a hiányzóak a jövőben lelkes és kézzelfogható munkájukkal igyekeznek majd azokat a mulasztásokat feledtetni, amelyeket eddig elkövettek, jóllehet módjukban állott volna ennek az ellenkezőjét is tenni. Ellenben örvendetesen kell leszögezni, hogy ma már ott vannak és remélhetőleg ott is maradnak azok az értékes és nélkülözhetetlen elemek minden kollektív összefogásnak, amelyek eddig is a kollektív eszme szolgálatában nőttek fel és izmosodtak meg. És ez a tekintélyes számú tömeg a magyar munkásság.

Miindegyik tagozat ideiglenes vezetősége örömmel jelentette be a közgyűlésen, hogy a több, mint egy évig tartó szervező munka folyamán alkalmuk volt tapasztalni a magyar munkásság élénk érdeklődését, amellyel a Magyar Népközösség felé fordult és annak munkájából részt is kért. Cselekszi a munkásság azonban ezt abban a meggyőződésben és vállalja a munkát is azzal a hittel, hogy ebben a nagy kollektív összefogásban, amelyet a Magyar Népközösség célkitűzései jelentenek, egy elv fog mindenekelőtt érvényesülni és ez: a népi demokrácia. Mert egy népi összefogás, amelyet a Magyar Népközösség már a címében is hangsúlyoz, nem épülhet fel és nem fejlődhetik más alapon, mint a népi demokrácia alapján. Hiszen talán éppen ezen múltott a multban a magyar munkásság tekintélyes részének a közönye a hasonló alakulatokkal szemben, mert úgy vélte és érezte, hogy a népi demokrácia nem érvényesülhet úgy azokban a magyar kollektív összefogásokban, amelyekkel a multban kísérleteztek. Azonban az idők járása sok mindent megváltoztatott és ma már jól tudja a magyar munkásság többek között azt is, hogy a gazdasági helyzetének javulásáért folyó küzdelem csak a kultúra fegyvereivel vívható meg és nem a nyers erőszak útján. Tudja azt ma már a magyar munkásság széles rétege is, hogy elvész az a nép és nagyon lesüllyed az a társadalmi osztály, amely kultúra nélkül való. A kultúrát pedig, különösképpen a munkásosztály, csak a saját anyanyelvén szerezhetheti meg. Az anyanyelv megőrzése és a népi kultúrában való szabad fejlődhetés iránti elhatározott törekvés kapcsolja össze elsősorban a magyar munkásságot a magyar népi közösség többi társadalmi osztályával.

Ezeket a megállapításokat jóhiszeműen senki kétségbe nem vonhatja és egyben önként adódik a válasz arra a kérdésre is, hogy mi lehet az adott helyzetben a magyar fizikai és szellemi munkásság egyetlen útja? Nem lehet más, mint az, hogy az új idők új szellemének megfelelően a magyar nemzeti kollektívítás szociális, gazdasági és kulturális szükségleteinek tanulmányozására, védelmére, kielégítésére és képviselésére alakult Magyar Népközösség egyik fontos kötelessége legyen a népközösségben tömörülő magyar munkásság érdekeinek a védelme is, szükség esetén pedig a munkásság alosztálya is kiépítendő volna.

A Magyar Népközösség, mint a román állampolgárságú magyarok képviselői szerve, nem lehet egyoldalú érdekeket szolgáló intézmény, hanem maradék nélkül egyesítenie kell mindazokat a román állampolgárokat, akik magukat magyarnak vallják. Ennek a népkisebbségi szervezetnek a legteljesebb népi demokrácia jegyében kell felépülnie, működnie és a legszélesebb népi érdekeket szolgálnia. Az úgynevezett Pató Pál-féle halogató, nemkülönben a tagyártó politizálásnak nem szabad gyökeret vernie, ennek véget kell vetni és a népközös-

ség keretén belül minden helyre olyan embereket kell állítani, akik akarnak és tudnak is dolgozni a népközösséget alkotó különböző társadalmi rétegek érdekében.

A Magyar Népközösség szolgálatába kell állítani az összes magyar jellegű kulturális, szociális és gazdasági szervezeteket és intézményeket, nemkülönben azt a magyar sajtót is, amely a széles magyar néprétegekre, de főleg a kis fizetési tisztviselőkre és a munkástömegekre támaszkodik. Különösen segítséget, támogatást és védelmet kell biztosítani azon magyar munkásság számára, amelynek sorsával eddig mondhatni senki sem törődött. Bízunk benne, hogy ezekben a komoly időkben elhallgat minden gáncsoskodás és rosszakarát, félrehúzódik minden önzés és hatalomvágy, vagy szereplési érvényesülés, hogy helyet adjon a magyar népi közösség érdekeiért való áldozatos és komoly munkának.

Meg vagyok győződve arról, hogy a magyar munkásság nemcsak átérzi az idők szavát, hanem ennek megfelelően tömörülni is fog népi közösségében és eddigi becsületes meggyőződésének teljes fenntartásával, mint az állam lojalis

Ma már az lehet világhírű, ami rendkívüli

tulajdonságokkal bír. Ilyen rendkívüli tulajdonságokkal van a természetből megáldva az a három zseniális tudós által Amerikában felfedezett, csodás hatású gyógynövény, amelynek kivonatából a „GASTRO-D.” készül.

Tudományos alapon bebizonyították, hogy a „GASTRO-D.” gyógyszerben olyan, eddig még ismeretlen gyógyanyagok vannak, amelyek a degenerálódásra hajlamos szervezetet annyira kedvezően befolyásolják, hogy az organizmus ismét teljesíteni képes a normális életműködést. Ez a magyarázata annak, hogy a „GASTRO-D.” kezeléssel olyan nagyszámú krónikus (15—20 év óta szenvedő) gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbeteg tökéletesen meggyógyult. Számítalan hálálkodó köszönőlevél érkezik be naponta a meggyógyult betegektől.

A „GASTRO-D.” kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerterábiában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

polgárai, a Magyar Népközösség keretén belül a munkásság kiküzdje és kiérdemli azt a helyet, amely öntudata, termelő munkája, szervező ereje révén jogosan megilleti.

Vecseryés László

Tieran Emil dr. megyei prefektus mindenkor a lakosság érdekében kíván munkálkodni

Tieran Emil dr. megyei prefektus tegnap fogadta a sajtó munkatársait és ismertette előttük azokat az elveket, amelyeknek alapján a megye élén munkálkodni kíván. Hangoztatta, hogy előtte minden ember egyforma. Csak jó és rossz ember között tesz különbséget. Megerősíteni kívánja a nemzeti érdekek tiszteletben tartásával a kisebbségi lakossággal való testvéri együttérzést és együttműködést a szó őszinte értelmében. A lakosság legyen bizalommal a hatóságok iránt, mert azok a törvény keretén belül minden lehetőt megtesznek a lakosság érdekében. Kijelentette, hogy lehetőleg mindig a helyszínen fogja meghallgatni a megyei lakosság

kívánságait, mert ezáltal gyorsabban történhetik intézkedések annak megvalósítására.

Kitért ezután a prefektus a lakosság tűzifával való ellátásának fontos problémájára is. Ennek a kérdésnek a megoldása érdekében a főszolgabírókkal értekezletet tartott. A megfelelő mennyiségű tűzifa biztosítására statisztikai adatokat fognak beszerezni és ezúton is kéri a közönséget, hogy csak a tényleges és a valóságnak megfelelő adatokat mondják be, mert csak így lehet komoly intézkedéseket foganatosítani. A lakosság különben nyugodt lehet, mert megfelelő intézkedéseket tesznek a télire szükséges tűzifamennyiség biztosítására.

A hatóságok tekintélyének megerősítése

Nagyfontosságú értekezlet a királyi helytartóságon a közigazgatási hatóságokkal való együttműködés érdekében

A Nemzet Pártjává átalakított Nemzeti Ujjászültési Front tartományi és megyei vezetői, valamint a parlament tartományi tagjai Marta Alexandru dr. királyi helytartó elnöklété alatt tegnap délelőtt a helytartóság nagytermében értekezletet tartottak, amelyen Balan Ioan dr. lugosi görög katolikus és Pacha Ágoston római katolikus püspökök is résztvettek. A királyi helytartó megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy az értekezlet célja a Nemzet Pártjává átalakított Nemzeti Ujjászültési Front és a közigazgatási hatóságok közötti együttműködés módjának megállapítása. Azután megkezdődött az értekezlet, amelyen a hatóságok tekintélyének fenntartása és megerősítésére vonatkozó problémát és a katonai összpontosítás, valamint a rekvirálásokkal kapcsolatos kérdéseket tárgyalták. Szóba került a bevonultak családjainak segélyezése is.

Az értekezlet résztvevői elhatározták, hogy felvilágosító munkássággal kiküszöbölni igyekeznek az esetleg felmerült félreértéseket és a lakosságot meggyőzik a hatósági rendelkezések szükségességéről. Igen fontos pontja volt az értekezletnek a búza árának a termelők és a kereskedők érdekeivel való összhangba hozása, valamint a búzaértékesítés kérdése is. Elhatározták, hogy közbenjárnak a kormánynál a búza árának megfelelő szabályozása és a búzaértékesítés munkálatainak meggyorsítása érdekében. Foglalkozott az értekezlet a lakosság közegészségi ügyével is és a résztvevők elhatározták, hogy a lakosság felvilágosításával igyekeznek

majd a különböző betegségek leküzdése céljából megindított munkát elősegíteni és annak sikerét biztosítani. Végül a temestorontáli és aradme-gyei telepések helyzetét, valamint az árvizek megszüntetésére vonatkozó intézkedéseket beszélték meg. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban is elhatározták, hogy felvilágosítják a lakosságot és megmagyarázzák a gazdáknak, hogy az árvizek megakadályozására a lakosság közreműködésére is szükség van.

Brauchitsch német hadsereg főparancsnok megbeszélést folytat Reichenau vezérezredessel a nyugati fronton.

VI. György király válasza Faruk királynak

Kairóból jelentik: Faruk király szombaton kihallgatáson fogadta Sir Miles Lampson angol nagykövetet. A nagykövet VI. György király választ nyújtotta át Faruk király legutóbbi üzenetére. Most vált ismeretessé, hogy Ali Macher pasa, az egyiptomi kormány miniszterelnöke néhány nappal ezelőtt benyújtotta a királynak a kormány lemondását.

Köhögés ellen
FAMEL
szörpöt **MEGBIZHATÓ KÉSZÍTMÉNY.**

Compiègneben még tartanak a fegyverszüneti tárgyalások

Bordeauxban állandóan együtt van az államtanács

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentése:

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda közli: Hitler vezér és kancellár a compiegnei erdőben lefolyt történelmi látogatása, illetve a francia kiküldöttekkel történt találkozása után a következő parancsot adta ki:

1. A történelmi nevezetességű étkezőkocsi, amelyben annak idején a gall győzelem megszületett, továbbá az ezzel szemközt levő emléklap Berlinbe szállítandó.

2. Azokat a köveket, amelyek megjelölik azt a helyet, ahol 1918-ban a tárgyaló felek állottak, meg kell semmisíteni.

3. Foch marsall emlékműve épen marad.
A francia rádió pénteken este a compiegnei fegyverszüneti tárgyalásokról a következőket közölte: Pontos részletekkel nem szolgálhatunk még és az eredményt türelemmel kell bevárni. Nagyon természetes, hogy bizonyos időnek el kell telnie, amíg a részletek ismeretessé válnak. A körülmények olyanok, hogy a közönségnek ügyelnie kell, nehogy hamis híreknek hitelt adjon. A Bordeauxban tartózkodó francia kormány állandóan informálni fogja a lakosságot.

Négyszázban érintkezett a fegyverszüneti bizottság a francia kormánnyal

Bordeauxból jelentik: A fegyverszüneti tárgyalásokról hivatalos jelentés még nincs — állapítja meg a Havas ügynökség szombat délelőtti kiadása. — Majd utal arra a közleményre, hogy a francia lapok nyugodtan foglalkoznak a helyzettel és óvatosságra intik a közönséget a keringő hírekkel szemben. Valószínű, hogy a tárgyalásoknak két nehéz pontja van:

az egyik az ellenségeskedések végleges megszüntetése, a másik pedig a területi igények kielégítésének biztosítása.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Irodának jelentik Genfben át, hogy a francia kormány tagjai pénteken éjszaka 1 órakor Lebrun elnökelete alatt államtanácsra ültek össze és a tanácskozás hajnali 3 óráig tartott, amikor is azt félbeszakították, majd szombaton reggel fél 9 órakor folytatták. Délután 1 órakor a tanácskozás még mindig tartott. Az államtanács állandó összehívásában van a Compiègnebe küldött francia tárgyaló bizottsággal.

Compiègneből jelentik: A francia fegyverszüneti bizottság tagjai pénteken későn éjszaka elhagyták Compiègnét és Párisba utaztak. Szombaton délelőtt ismét visszatértek a tanácskozás színhelyére. Az összehívást Bordeauxba a német híradó osztag telefonja útján hozták létre Compiègnétől a harc vonalig és innen a Tours-Loire hídon át vezették a vonalat. Néhány kísérletezés után az összehívás pompásan sikerült.

A fegyverszüneti bizottság tagjai négy ízben folytattak beszélgetést a francia kormánnyal.

KÖVETKEZIK AZ OLASZOKAL VALÓ TÁRGYALÁS.

Bordeauxból jelentik: A Havas ügynökség jelentik: Az államtanács szombaton délelőtt és délután megvizsgálta a német döntést. Azt várják, hogy az államtanács újabb ülést tart.

A Németországgal folyó tárgyalások befejezése után a francia meghatalmazottak az olaszokkal találkozhatnak.

A francia kormánynak csak az olaszokkal való tárgyalása után lesz módjában véleményt alkotni és az ország érdekében megfelelő elhatározást hozni.

A NÉMETEK ELFOGLALTÁK THOURS VÁROST.

Berlinből jelentik: A vezéri főhadiszállásról közli a német hadsereg főparancsnokság: St. Malo és Lorient bretagnei kikötőket elfog-

Megélénkült az afrikai háború

Bordeauxból jelentik: Június 22-én reggel a francia hadvezetőség az alanti jelentést közölte: A Loiretől délre több helyen kisebb összeütközések voltak. A Roune mentén Andancénél egy spahi-különítmény heves harc után visszautasított egy ellenséges csapatot, amely francia hadikocsikat lepott meg. Az Alpokban az olaszok eredménytelen helyi támadásokkal kísérleteztek.

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség közli valahonnan Olaszországból a nagyvezérkar 11. számú hadijelentését:

A Földközi tengeren az olasz tengeri és légi erők nagyobb arányú támadásokat intéztek ellenséges hajók ellen. Három utasszállító hajót, amelyek közül kettő fel volt fegyverkezve, találat ért és a hajók elsüllyedtek. Egy cirkáló a repülőgépek bombái találtak el a Baleari szigetek szomszédságában. Péntek és szombatra virradó éjszaka olasz repülőek eredményes támadást intéztek a bizertai és a marseillei katonai berendezések ellen. Bizerta kikötőjében egy cirkálóra zuhantak a bombák, míg az ittlelvő üzem-

anyag raktárak lángba borultak. A marseillei kikötőben a kár nem kevésbé jelentős. Észak-Afrikában légi haderőnk hevesen támadta a brit hadseregparancsnokság székhelyét. Eredményesen támadták ezen kívül a felvonuló csapatokat is. A Tobruk helység elleni légitámadás során egy olasz kórházat találat ért. Több halott és sebesült áldozat van, közöttük néhány orvos, ápolónő és beteg. A légvédelmi tüzérség egy ellenséges repülőgépet lelőtt. Kelet-Afrikában számos légitámadást hajtottunk végre Portsaid, Szudán, Uareb és Kenya ellen, ahol a katonai berendezéseket rongáltuk meg. A Direaua helység ellen végrehajtott ellenséges légitámadás során egy brit gépet lelőttünk. Angol repülőgépek ismételen megjelentek Dél-Olaszország és Szicília területe felett. Bombákat csak Livornóra és északon Torino közelében levő Ciria helységre dobtak. Livornóban a város központjában több ház összeomlott, a támadás azonban emberáldozatot nem követelt.

A légi háború terjedése

ESSEN ÉS BREMA BOMBÁZÁSA.

Essenből jelentik: Lapjelentések szerint június 20-án éjjel Essen városának bombázása során több bomba a város határában esett le. Egy templom megrongálódott, 9 személy meghalt, többen megsebesültek.

Brémából jelentik: A péntekről szombatra virradó éjszaka ellenséges repülő robbanó és gyújtóbombákat dobtak le. A kár jelentéktelen. Két polgári személy megsérült. A légharóító utagek elűzték a bombázó gépeket.

Angliát több ponton támadták a repülők

Londonból jelentik: Az elmúlt éjjel ellenséges repülők támadást intéztek több keleti angol megye ellen. A legtöbb bomba Suffolk grófság egyik városára esett, ahol egy ház beomlott, három személy meghalt, három megsebesült.

A TURINI ÉS MILÁNÓI IPARTELEK NEM SZENVEDTEK KÁRT.

A Stefani-ügynökség jelenti: A demokraták igyekeztek a világ közvéleményével elhitetni, hogy Turin és Milánó bombázása következtében, e két fontos ipari központ súlyos károkat szenvedett. A Rómában tartózkodó 40 külföldi újságírónak módjában állott személyes tapasztalat alapján meggyőződni a hírek valótlanosságáról. Az újságírók megállapították, hogy

a bombákat a polgári lakosság ellen alkalmazták

és károkat szenvedett az Öregek Otthona, a Népház, a városháza előtti tér, stb., míg a Fiat, Lancia és más üzemek teljes erővel dolgoznak. Ugyanezt a megállapítást tették Milánóban is.

MÁLTA BOMBÁZÁSA.

Máltából jelenti a Reuter-ügynökség: Pénteken hat ízben hajtottak végre légi támadást Málta szigetét ellen. Áldozatok nem voltak és katonai célpontokat sem találtak el. Az ellenséges bombák Marfa helységben és első ízben Gozo, mindkettő Málta közelében lévő helységben estek le. Marfa és Gozo helységeiben nincsenek katonai berendezések.

A KÖLN ELLENI LÉGITÁMADÁSOK.

Kölnből jelenti a Német Távirati Iroda: A brit bombázó repülőgépek 19-re hajló, éjszakán Köln városa ellen intézett támadás alkalmával összesen harmincegy robbanó és hetvennégy gyújtóbombát dobtak le nem katonai célokra. Nyolc személy meghalt, többen megsebesültek.

A lengyel köztársasági elnök Londonban

A Reuter-ügynökség jelenti: Óránként százszámra érkeznek a menekülők Angliába, akik Nagy-Britannia egyik nyugati kikötőjében szállnak partra. A legutóbbi három nap alatt sok ezer francia, belga és angol érkezett Franciaországból. Pénteken hajnalban a párisi angol nagykövetség tagjai, magasrangú francia köztisztviselők és a belga kormány tagjai érkeztek meg. Rackievics lengyel köztársasági elnök pénteken este a Paddington-pályaudvarra érkezett és ott György angol király személyesen fogadta.

A Reuter-ügynökség jelenti: Sikorsky tábornok, lengyel miniszterelnök és a lengyel vezérkar főnöke kíséretével repülőgépen Franciaországból Londonba érkezett.

DALADIER SPANYOLORSZÁGBA MENEKÜLT.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda úgy értesül Madridból, hogy Daladier volt francia miniszterelnök Irunnál tegnap átlépte a francia-spanyol határt, San-Sebastianba ment és hír szerint még most is ott tartózkodik.

Különc amerikai milliárdos csatlósának érdekes karrierje

Budapestről írják: Érdekes ember érkezett rövid látogatásra Amerikából a dunántúli Várpalota helységbe. Az illető Lovass János hatvanöt éves gazdálkodó, aki az Újvilágban negyvenöt évet töltött egy külön milliós mellett személyes szolgálatban és ezalatt az volt a feladata, hogy

középkort varázsoljon a furcsa szokásokat kedvelő ember köré.

Lovass János úgylátszik jól töltötte be ezt a szokatlan szerepkört, mert hű szolgálatai után nagy végkielégítéssel bocsátották el és az így szerzett pénzen házat és birtokot vásárolt magának. Egy budapesti újságíró meglátogatta Várpalotán az öreg amerikást és tapasztalatairól az alábbi érdekes cikkben számol be:

AMERIKAI KARRIER

A fogadtatás nem szívélyes és nem elutasító, az ember azonban megérti, hogy nem lehet érzelmi kitöréseket várni egy hatvanöt éves embertől, aki negyvenöt évet személyes szolgálatban töltött el egy külön milliós mellett.

A beszélgetés udvariasan és közömbösen indul, Lovass János őszintén elbeszél mindent, de tartózkodása nem enged fel egyetlen pillanatra sem. Bevezetőben elmondja, hogy húsz éves legény volt, amikor apjával kivándoroltak s apja, aki bányász volt, egy pennsylvaniai bányavárosban talált munkát. Ő maga is be akart

LÉGIRIADÓ ALEXANDRIÁBAN.

Londonból jelentik: A Reuter iroda közli Alexandriából, hogy szombatra virradó éjszaka és szombaton reggel három ízben volt légiriadó Alexandriában. Az ellenséges repülőgépek először éjszaka 1 óra 30 perckor jelentek meg a város felett, de ezúttal bombákat nem dobtak le. A légvédelmi tüzérség azonnal működésbe lépett, de az eredmény még ismeretlen. Hajnali 3 órakor ismét megszólaltak a légvédelmi szirénák, míg a harmadik légvédelmi riadót reggel 6 órakor rendelték el.

Kairóból jelentik: Szombaton éjjel első ízben volt légiriadó Kairóban. A léghárító tüzérség nagy tevékenységet fejtett ki. Az ellenséges repülőgépek nem dobtak le bombákat, de négy személy megsebesült a lövedékek szállításaitól.

Angol katonai lázadásról ír az olasz sajtó

Rómából jelentik: Az olasz sajtó San Sebastianból szerzett értesülése alapján közli, hogy az angol hadseregben lázadás tört ki György király ellen. A lázadók a windsori herceg újbóli trónralépését követelik.

Bordeauxban maradt a francia kormány

A Stefani-ügynökség jelentése szerint a francia kormány nem hagyta el Bordeauxt és az továbbra is az ország ideiglenes fővárosa marad.

A LONDONI OLASZ KÖVET HAZATÉRÉSE.

A Reuter-iroda jelenti: A Monarch of Bermuda nevű angol hajó egy heti várakozás után elindult Lisszabon felé. A hajó 700 olaszt visz magával, köztük a londoni olasz nagykövetet is és ezek Lisszabonon át térnek vissza Olaszországba.

Madridból jelentik: A Reuter iroda közli: Majorca és Minorca szigetek felett számos repülőgépet észleltek, amelyek déli irányban haladtak. Azt hiszik, hogy a repülőgépen olyan személyek ültek, akik Franciaországot elhagyva Észak-Afrikába igyekeztek.

ELADJÁK A FRANCIA HAJÓKAT.

Isztambulból jelentik: Hat itt horgonyzó francia tartályhajót eladtak egy angol cégnek és ezek a hajók már brit lobogót vontak fel.

Spanyolország nem éri be Gibraltárral

A Stefani-iroda jelenti: Az Ariba című madridi lap azt írja, hogy a mai Spanyolország nem az 1914-beli semleges Spanyolország és most meg kell valósítania a nemzet kívánságait, amelyek nemcsak Gibraltárra vonatkoznak, amint azt egyesek hiszik. Franco tábornok nem fogja megengedni, hogy a spanyol puszkák be-rozsdásodjanak.

állni, de közben összekovácsolt a bányatulajdonos Sam Monther nevű „kisebb milliomos” valamivel idősebb fiával s annak a kívánságára személyes szolgálatába szegődött mint inas, soffőr, testőr és bizalmas csatlós.

— Mi volt a milliós fiatalember mániája?

— Sokféle volt neki, de a legnagyobb az volt, hogy menthetetlenül rajongott a középkorért s

örök bánata az volt, hogy nem született fél évezreddel előbb, a lovagregények hősi korában.

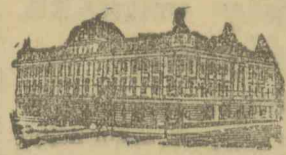
Ne tessék hinni, hogy bolond lett volna, csak megcsömörlött kissé ettől a túlmodern világtól s egy napon megértette, hogy csak akkor volt érdemes élni, amikor még minden embert a keménysége, férfiassága és bátorsága szerint ítélték meg.

A középkorba visszavágyó fiatal milliós megbízható kísérőt talált kalandjaihoz a fiatal magyar legényben, aki hűségesen állt melléje s később negyvenöt évig ki is tartott. Előbb csak inas volt, de néhány esztendő múlva a milliósos műlovag legmeghittebb bizalmasa lett.

UTAZÁS A MULTBA

A fiatal amerikainak nem állott rendelkezésre a velszi időgép, hát úgy segített magán, ahogy tudott. Huszonnyolc éves korában Lovass

Csak a

GRAND HOTEL

LAFAYETTE-ben lakjon Bucurestiben
Központi tekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos
Calea Victoriei No. 11. - Telefon 3-34-10

János kíséretében nekivágott az északi hegyvidéknek s elkezdte azt az életformát élni, amit Amerika első pionérjai éltek, a romantikus kor kemény és talpig férfi hősei.

Végigvándorították lóháton, bivalyos szekéren, kutyaszánon a prát, a hegyeket és a hómezőket,

vadásztak sarki rókára, bölényre és szürke medvére kováspuskával és ósdi, egylovatú pisztolyal, verekedtek vadnyugati fenegyerekekkel és segítettek bűnösöket üldözni a magas északon. Néhány év alatt aztán újabbnál újabb szomjúság támadt a fiatal milliósosban, még mélyebbre akart viselkedni a multba s leutaztak Mexikóba, ahol felkutatták a hódító spanyolok nyomát s eljártak, a maguk szórakozására Pizarrót.

— Ekkor már történetet valami a gazdammal, — mondja Lovass János — mert pucosos spanyol ruhába öltözött, aranymarkolatú kardot viselt és katonai expedíciót akart szervezni, de egyrészt a hatóságok lebeszéltek, másrészt én is sokat magyaráztam neki s így aztán ketten vágtunk neki Mexikónak, spanyol hódítónak öltözve s átestünk tómerdek kalandon. Hogy mást ne mondjak, az indiánok még emlékeznek, nyilván szájhagyomány nyomán a kegyetlen hódítókra s némelyik faluban akkora rémületet kelteztünk, amint becsörtettünk lóháton, kardosan, tollas kalpagosan, hogy alig lehetett viszsza szacsalogatni a lakosságot a szikiák közt.

A LOVAGKOR FELELED

Az amerikai spanyol kaland után egyre emésztőbb lett Sam Monther vágya a lovagkor után s családja úgy találta, hogy inkább élje ki ezt a furcsa szenvedélyt s vigyázzon rá a hűség és megbízható Lovass János, mintsem, hogy valami baj legyen a milliósos fiú lelki egyensúlya körül.

— Várat épített a gazdám egy ismeretlen, hegyvidéki helyen, szabályszerű lovagvárat s szerződtetett bele csatlósokat, lovagokat s mindenféle személyzetet. Én voltam a várnagy s utána én parancsoltam mindenkinek. Akkoriban minden facér amerikai komédiás a mi „udvarunkban” dőzsölt s a jó élet ellenében szívesen beleegyezett, hogy időnként jól elpüföljék. Mert a várnagy szabályszerű lovagi tornák voltak s bizony mulatságos jelenet volt, amikor a lovagok belemelegedtek s leugorva a lovagról, csak úgy páncélingben elkezdtek boxolni.

— A lovagkornak az vetett véget, hogy egy szemfüles újságíró kinyomozta a dolgot, befurakodott közénk mint bajvívó lovag s heteken keresztül írt róla valami kétszáz amerikai lapban. Az egész ország mulatott a gazdám fura kedvtelésén s az édesapja feloszlatta mérgében az udvartartást, mert már üzleti érdekeinek is ártott vele.

— És mondja, Lovass bácsi, — tesszük fel az óvatos kérdést, — mikor gyógyult meg a gazdája?

A válasz meglepő.

— Amikor megnősült.

LOVAGBÓL ÜZLETEMBER

Sam Monther negyvenéves korában szánta rá magát, hogy megházasodjék. A házasság egy csapásra megváltoztatta. Feléledt érdeklődése az üzlet iránt, lassan megfeledkezett a lovagokról.

A lovagból lett üzletember teljes lelki egyensúlya azonban akkor billent helyre, amikor egymásután két fia született. Életét most már a gyermekeinek szentelte. Szigorúan tilos volt előtűk a középkorról beszélni, nem olvashattak történelmi könyveket.

Lovass János negyvenöt éves szolgálat után végkielégítéssel vált meg a milliósos lovagtól s pénzét amerikai birtokba fektette.

Farmot vásárolt és szántóföldeket, ahol gyapotot és búzát fog termelni. Most csak hazajött egy kis lélegzetvételre, fél emberöltő után körültekinteni itthon s megy vissza a földbirtokra, amelyet úgy szerzett, hogy lovag volt és várnagy a huszadik században. Megy vissza, hogy ott éljen egy ember közelében, aki az utolsó Don Quijote volt s akinek oldalán ő volt az utolsó élő Sancho Panza.

B. G.

Törvényrendelet a Nemzet Pártjának megalakulásáról

Átalakult a Nemzeti Ujjászületés Frontja.

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap pénteki számában törvényrendelet jelent meg, mely elrendeli a Nemzeti Ujjászületés Frontjának feloszlását és ugyanakkor egységes nemzeti politikai párt létesítéséről intézkedik. A törvényrendelet szövege a következő:

Miniszterelnökünk és igazságügyminiszterünk jelentése, valamint a minisztertanácsi napló és a törvényvéleményező tanács véleményezése, végül az alkotmány 46-ik szakasza alapján elrendeltük és elrendeljük:

Törvényrendelet a Nemzeti Ujjászületés Frontjának „Nemzet Pártja”-vá történő átalakításáról.

1. szakasz: A Nemzeti Ujjászületés Front-

Bentoiu igazságügyminiszter felterjesztése

Miniszter Urak! A Nemzeti Ujjászületés Frontjának legfelsőbb bizottsága kötelességének érezte, hogy öfelségének jelentést tegyen egy új politikai fegyver megvalósításának szükségességéről. Az ország érdeke azt kívánja, hogy egységes vezetésű politikai irányítással rendelkezzen az ország. A haza mindennek előtt való és minden személyi szempontot félre kell tenni. A Front legfelsőbb bizottsága arra kérte öfelségét, hogy vállalja el annak a politikai alakulatnak legfőbb vezetését, amely a Nemzeti Ujjászületés Frontjának átalakulása révén jön létre és amely totalitárius politikai pártként működik abból a célból, hogy a nemzet minden erejét összefogja az ország érdekében. A Nemzeti Ujjászületés Frontja totalitárius jellegű és egyetlen politikai párttá alakul át, amelynek közjogi jellege van. Így ennek az új pártnak öfelsége lesz a vezetője, az általa kinevezett vezetők neki felelősek, mint a legmagasabb személynek és ezek a vezetők alakítják majd meg a párt különböző szabályzatait, attól az elvtől vezéreltetve, hogy az egyén csak az államban és csak az állam által működhet és boldogulhat. A párt és az állam nem két különböző fogalom, hanem egyetlen ugyanezen fogalomnak két arca. A NUF szervezeteivel együtt mindaddig folytatja működését, amíg az új szabályzatokat kiadják.

A FRONT VEZETÉSÉNEK FELIRATA ÖFELSÉGEHEZ.

A NUF legfelsőbb vezetősége a következő feliratot intézte öfelségéhez:

Sire,

Felsőged legmagasabb irányítása mellett és gondolása szerint alakult meg a Nemzeti Ujjászületés Frontja, amely egyetlen politikai keretet kapott: az állam belső rendjének és fegyelmének megvalósítását. Az állam elsőbbsége a polgárok egyéni érdekeivel szemben a személy alárendelése az összesség szempontjainak szem előtt tartásával és a nemzeti tevékenység fokozása megkívánja, hogy a történelmi sors által kijelölt úton haladva új ritmust adjunk a totalitás szellemében nemzeti életünknek. Úgy véljük, hogy a legkülönbözőbb lehetőséget kell megteremtünk arra, hogy a Nemzeti Ujjászületés Frontja totalitárius szellemű párttá alakulhasson és ennek a pártnak egységét és folytonosságát a vezetés egysége biztosítja és ugyanakkor a párt keretel a hazánknak minden hí fiát magukban foglalják. Az egység és a folytonosság azonban csak akkor lehetséges, ha kérésünknek engedve Felsőgednek legmagasabb személye veszi át ennek a pártnak a vezetését.

Ez az új nemzeti szervezet totalitárius, abban az értelemben, hogy megvalósítja a politikai életben azt a szellemet, hogy az állam érdeke a legelső követelmény és az egyén fegyelmezése ebben a szeltemben történik. A Nemzet Pártja új szervezet, újabb lehetőséget nyújt és új módosításokat kíván és ezeket rövidesen végrehajtjuk.

Vaida-Voevod Alexandru, Tatarescu, Victor Moldovan, Corneteanu, Bujoiu, Bentoiu, Georgescu tábornok.

A NEMZET PÁRTJÁNAK BÜNTETŐJOGI VEDELME.

Az uralkodó a miniszterelnök és igazságügyminiszter előterjesztésére, valamint a minisztertanácsi napló és a törvényhozói testület jóváhagyása alapján az alkotmány 46-ik szakasza értelmében a következő rendeltörvényt szentesítette:

1. Az állam politikai rendjének védelme értelmében 3—5 évig terjedő börtönnel, 10—100 ezer lei pénzbüntetéssel és 1—5 évig terjedő politikai jogvesztéssel sújtják mindazokat, akik:

a) Előszóval, vagy írásban a Nemzet Párt-

ja egységes és totalitárius párttá alakul át, amelynek neve a „Nemzet Pártja”. A párt öfelsége: a Király legfelsőbb vezetése alatt működik.

2. szakasz: A Nemzet Pártja irányítja a román nemzet és román állam erkölcsi és anyagi életét. A Nemzet Pártja közjogi intézmény.

3. szakasz: A legfőbb vezető nevezi ki a párt egyedül felelős felsőbb vezetőségét.

4. szakasz: A szervezésre, működésre és fegyelmre vonatkozó szabályokat a legfőbb vezetőség állapítja meg.

Bucuresti, 1940. június 21.

CAROL.

Tatarescu Gheorghe miniszterelnök.

Bentoiu Aurelian igazságügyminiszter.

ja elleni tevékenységre, vagy az ez által teremtett rend megváltoztatására izgatnak;

b) Titkos társaságokat alakítanak ebből a célból;

c) Fölösztartott alakulatok működésüket folytatják;

d) Minden olyan tett, amely ezen egyetlen politikai párt hitelét rontja és ennek működését megakadályozza. Ha fenti tett elkövetője köznyugdíjra jogosult, elveszti nyugdíját.

2. Nem lehet köztisztviselő, aki nem tagja

Urdereanu Ernest a Nemzet Pártjának vezérkari főnöke lett

A Front jelvényeivel és kereteiben dolgozik az új alakulat

Bucurestiből jelentik: öfelsége II. Carol király legmagasabb elhatározásából az alanti rendeletet bocsátotta ki:

Első szakasz: A Nemzet Pártja továbbra is megtartja a NUF jelvényeit és egyenruháját, valamint jelszavát.

Második szakasz: A párt legfőbb vezetését továbbra is a párt vezérkara folytatja.

Harmadik szakasz: A párt vezetését a vezértitkárság folytatja, amely a párt vezérkarának van alárendelve.

Kelt Bucuresti, 1940. június 22.

A NEMZET PÁRTJA:

II. számú legmagasabb határozat:

Az 1940 június 21-én kelt 2056-os számú rendeltörvény harmadik szakasza alapján az alanti kinevezéseket eszközölöm: Ernest Urdereanut, a királyi ház miniszterét a párt vezérkari főnökévé, Victor Moldoveanut a párt vezértitkárává nevezem ki.

Kelt Bucuresti, június 22.

CAROL Rex.

Bucurestiből jelentik: A királyi udvar 32. számú közleménye: Ma délután fél 1 órakor öfelsége az uralkodó előtt és Tatarescu Gheorghe miniszterelnök jelenlétében Urdereanu Ernest a királyi ház minisztere, a Nemzet Pártja vezérkari főnöke, letette az esküt.

Kelt Bucurestiben, 1940. június 22-én.

A Nemzet Pártja harmadik számú legmagasabb rendelete: A Nemzet Pártjának új alapokra való fektetése elrendelem:

I. szakasz. A tartományi, megyei és községi szervezetek továbbra is a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal kereteiben maradnak.

a Nemzet Pártjának. A felvétel 1940. augusztus elsejéig van. Akit nem vesznek fel, automatikusan megszűnt közalkalmazott lenni. Ez a rendelkezés nem vonatkozik tényleges katonákra.

3. Nem lehet jelölt és nem választható csak az, aki a Nemzet Pártjának tagja. Azokat, akik nem tagjai a Nemzet Pártjának, kizárják a szabadfoglalkozásuk kollégiumából.

4. Jogi személyek, társaságok feloszlatók, ha vezetőségükben olyan tagok vannak, akik ezen politikai párt ellen dolgoznak, valamint, ha a társaságok anyagi alapjait a Nemzet Pártja elleni propagandára használják fel.

5. Nem lehet igazgatósági tagja és vezetőségi tagja köz-, vagy magánvállalatnak olyan személy, aki nem tagja a Nemzet Pártjának.

6. Aki kigunyolja, becsmerli a pártot, vagy annak jelvényeit, illetve egyenruháját, vagy kiáltványait, egy hónaptól egy évig terjedő elzárással sújtható.

7. Ezen büntelőrendelet alá eső fizikai és jogi személyek vagyona büntügyi zárlat alá kerül.

8. A fenti rendelkezés szerinti bünperek ugy kezelendők, mintha tettenérés történt volna, még akkor is, ha a II. Carol büntető perrendtartás 226. szakaszában körülírt tettenérést nem merített ki.

CAROL.

Tatarescu miniszterelnök.

Bentoiu igazságügyminiszter.

Bentoiu igazságügyminiszter a fenti rendeltörvény indoklásában kifejti, hogy az új rend, amelyet az új párt megvalósít, új és súlyos büntető szankciókat követel és minden, az új ideológia elleni tevékenység speciális büntetést képez.

II. szakasz. A párt vezérkari főnökét megbízom jelen rendelet végrehajtásával.

Kelt Bucuresti, 1940 június 22.

CAROL király

URDEREANU, vezérkari főnök

Bentoiu Aurelian igazságügyminiszter szombaton délelőtt fogadta Sesciereanu Florin miniszteri vezértitkár, aki a szolgálati főnökökkel együtt kérte, hogy a miniszter vegye tudomásul lelkes hozzájárulásukat a Nemzet Pártja vezérkari elveihez. Kijelentette a vezértitkár, hogy az igazságügyminisztériumi tisztviselők kéri hűséges tagokként való kezelésüket.

Bentoiu Aurelian igazságügyminiszter mélyen meghatva attól, hogy munkatársai a román nemzet történelmi pillanataiban mennyire megértették a buzdítást, a többi között a következőket mondotta:

— Az új politikai rezsim iránt kifejezett spontán hűségnyilatkozat tiszteletére válik Önöknek. Ez azt bizonyítja, hogy Önök az első pillanatban megértették, mennyire megkívánják az ország érdekei, hogy a román energia a hatarolt érdekkörű klubok zászlaja alá öfelsége II. Carol király által hordozott egyetlen zászló alá kerüljenek. Minden politikai rezsim természeténél fogva az egyed és az állam közti egyensúlyi rendszer. Kézenfekvő szükségességnek találom, hogy ezt a két tényezőt egymás fölé helyezzük, olyan értelemben, hogy az állam elsőbbsége teljesen biztosítva legyen. Hosszu ideig tartó tévedés volt azt hinni, hogy az egyed, mint ilyen létezhet egy gyenge államban és hogy a nemzet fejlődhet egy olyan politikai rezsimben, amelyben az egyéni érdekek lázongása veszélyezteti az államérdekeket. Igyekezzenek, hogy a fentieket hivatali alantaisaik a legnagyobb tiszteletben tartsák és minden állami szolgálatban levő személy máttól kezdve a párt hűséges katonája.

Ötezer ember vizbefult

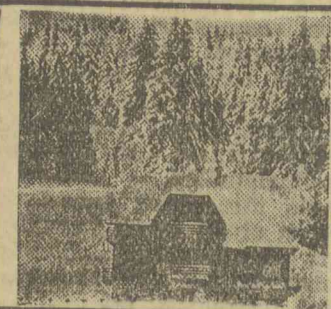
Berlinből jelentik: Megbízható külföldi forrásból származó értesülések szerint a bordeauxi kikötőben horgonyzó szállítóhajók ellen intézet légitá-

madások igen hatásosak voltak. Más hajókon kívül egy 32.000 tonnás szállítóhajó is elsüllyedt, aminek következtében állítólag 5000 ember a vízbe fulladt.

A belga kormány Portugáliában

Lisszabonból jelentik: Tegnap 14 autóból álló karaván haladt át Portugália határán. Kiderült, hogy Pierlot belga miniszterelnök kormányának tag-

jaival és néhány politikai barátjával menekült Portugáliába.

Predeálon új villámban

1100 mtr. magas fenyves erdőben **Gyermeküdülő** otthont nyitottam 8-16 éves gyermekek részére. — Orvosi felügyelet. — Elsőrendű ellátás. — Teljes kényelem. — Hideg-meleg víz. — Felnőttek üdülését és gyermekek nevelőnővel is vállalok. — Felvilágosítást nyújt: Bucuresi: Mag. Princesa Cal. Victoriei 26. Tel. 4 87-86. — Temesvár: Max. Deutsch, Str. Caruzo 2. Tel. 38-41. — Nagyvárad: Eugen Schönfeld „Salon Baby” Str. Av. Iancu

A Holnap felé...

Különös véletlen összejátszása folytán ezen a héten háromszor is találkoztam ezzel a szóval: rádium. Először mint szürke híradás jött elém, szerényen, szinte fásultan meghúzódva a nagy harctéri sikerek, előnyomulások és visszavonulások hasábjai között, két város elfoglalása között a tudósító csak úgy könnyedén odavetette, hogy a párisi Pierre Curie rádiumintézetből, a főváros kiürítésekor elvitték a rádiumot is. Vastagfalú ólomládában, gondosan becsomagolva üvegfialába menekítették a legdrágább kincset, amit ezidőszent a világ ismer és amelynek gramja több, mint kétszáz ezer dollárt ér. Vigyázva, gondosan szállították a rádiumot, mert amennyire áldásos ez a bűvös elem, ugyanannyira káros is. Hogy most Bordeauxban, a kormány jelenlegi székhelyén van-e a rádium, vagy talán átvitték Londonba, esetleg Afrikába, Amerikába, vagy más biztos helyre, azt nem tudom. Mindenesetre furcsa és talán kicsit fájó, hogy Marie Curie és Pierre Curie csodálatos felfedezése, amelyet ajándékkul adtak az emberiségnek, ugyanúgy menekül, mint az arany, az emberiség megrontója. Másodszor egy német tudományos szaklapban olvastam öt sort a rádiumról. A szaklapban hasábos cikkek tárgyalták a második világháborúban megnövekedett idegsokkos katonák kezelését, majd száraz és hűvös alapossággal ismertetik, hogy az ordító szíriénák milyen hatással voltak az afrikai színes katonákra, akik megrémültek a hanghábortól és az orvosoknak rendkívül nehéz ezeket a megijedt primitív lelkeket ismét visszazökkeníteni régi egyensúlyukba. Egy cikk érdekes műtétet ír le, hogyan távolítottak el egy német katonát koponyájából gránátzilánkot, másik cikk pedig az üszkösödésbe ment lött sebek újrendszertű gyógyításáról ír. Ilyen és ehhez hasonló írások között húzódtam meg csendesen, szinte bocsánatkérően egy newyorki tudósítás, hogy két ottani tudós orvos a rák gyógyítására az eddigi módszertől eltérően alkalmazza a rádiumos besugárzást és kísérleteik meglepően jó eredményt adtak. Mindössze ennyi, semmivel sem több. Az öt sorból valahogy kicsendül: „Ne haragudjatok rám, hogy jelentkezni bátorkodtam, fogadjatok el engem is mint eseményt. Tudom, hogy most minden lélegzetvétel, minden kézmozdulat a háborúnak szól, hogy a rák és annak gyógyítása másodrangú probléma és sokkal fontosabb a békefeltétel elfogadása, vagy el nem fogadása, meg az új világrend kialakítása, de úgy gondoltam, hogy azért mégis érdekelni fog ez a kísérlet is néhány embert, mert feltevésem szerint az új világrendben is lesznek rákos betegek”. Harmadik találkozásom a rádiummal Éve Curie csodálatosan szép könyve halott édesanyjáról, a Nobel-díjas Madame Curieről. Megrázó erővel és kivételes elbeszélési készséggel írja le a leány világhírű anyja küzdelmes és szenvedésekkel telt életét, a rádium felfedezését, a század eleji tudományos kutatás hőskorát. Régen olvastam ennél szebb, igazabb és művészebb munkát.

A három találkozás közül legjobban a két amerikai tudós kísérlete fogott meg. Elképzelésem szerint fehérhajú, szemüveges, naiv tudós bácsik, akik egész életüket műtőszobában és laboratóriumban morzsolgatták le és talán nem is tudják, hogy körülöttük zúg, recseg-ropog, viharzik a régi világ és hogy olyan új ritmus rázza meg a vén Földet, amilyent az fennállása óta nem élt át. Ha tudják is, hogy odaát Európában háború van, bizonyára átsiklanak felette, mint olvasmi felett, ami tudománytalan, ami érdeklődési körükön túl esik. Őket csak a rádium izgatja, ez az ismeretlen sugarakat kibocsátó anyag, amely hatásosan gyógyítja a rákot és elpusztítja a beteg szöveteket. Nemes buzgalmuk és fáradhatatlan lelkesedésük bizonyára éterien tiszta magasságba lendítette őket, ahová már nem hat el a gránátzilánk, sem a repülés félelmetes motorzúgása. Itt, ebben a maguk által teremtetett tisztult világban álmodoznak arról, hogy Monsieur és Madame Curie örökbecsű találmányával megszabadíthatják az

emberiséget a legfélelmetesebb ellenségtől: a ráktól. És miközben körülöttük pártok alakulnak a beavatkozás mellett és ellen és mialatt Rooseveltnél számolatlanul dobálja a milliós tankokra, ők vegyi és fizikai képleteket írnak le papírosra, a sugarak hatását vizsgálják és halálra ítélt nyomorult emberek gyógyulását figyelik.

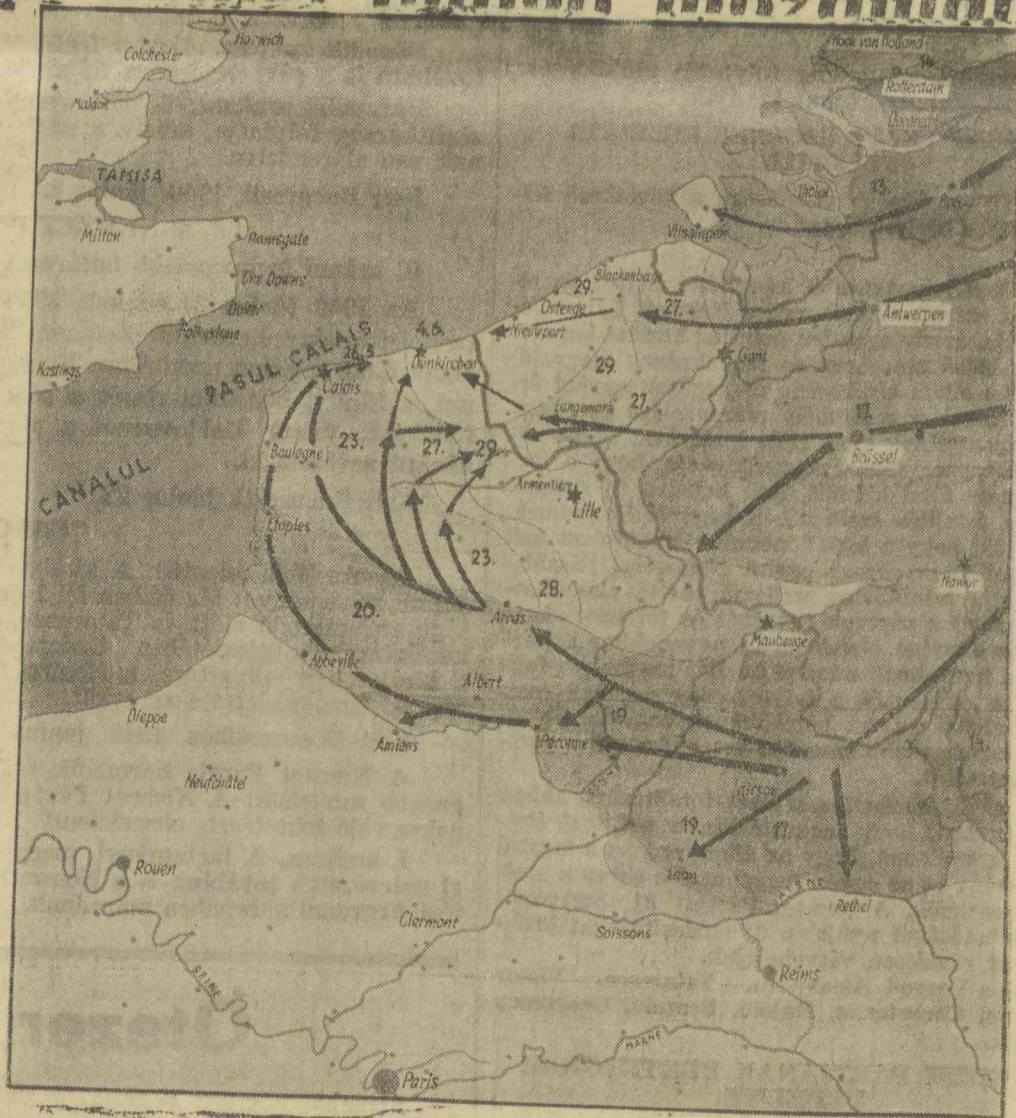
Érzésem szerint egy egészen kicsiny körön kívül senki sem törődik a két amerikai tudós fáradozásával. Legfeljebb néhány orvos, radiológus, fizikus meg vegyész érdeklődik kísérleteik iránt, a nagy többség, a milliós tömeg most lélegzetvisszafojtva más színjátékot figyel. Kinek fontos napjainkban, hogy megmentenek-e néhány száz, vagy ezer menthetetlennek hitt beteget valamilyen eljárással? Most, amikor naponta ezren és ezren pusztulnak el olyan szörnyű testi és lelki szenvedések között, amik mellett a rák minden kinja eltöprel, ma, amikor országok és egész rendszerek omlanak össze, az emberiség romlásának rettenetes áradatában az embermentés kissé naivnak, vagy legalább is időszertülnének tűnik. Máskor, nagyon régen, mondjuk egy évvel ezelőtt, oldalas cikkekben foglalkoztak volna a kutatással, miként minden

új tudományos eljárással, amelyből általános haszon származott, most azonban csak öt elbujtított sor jut a rádiumsugaraknak. Még ez is sok. Időszertülnem, nem aktuális, békeidőket érdeklő kísérlet. Legfeljebb annyiban érintheti még a világ sorsának intezőit, hogy a rádiumsugárzás által megmentett férfiak is beléphetnek a hadseregbe és ott meghalhatnak a ráknál sokkal biztosabb és hatásosabb halálammal.

Maradna még egy kicsinyke, valóban nagyon kicsiny vigasztalás, hogy a tudomány a fegyverek zajában sem pihen. Még vannak a tudásnak olyan igaz és lelkes harcosai, akik végzetes katasztrófák idején is jót és nemeset mernek hirdetni és akik nem a lelkek elpusztításán, hanem azok megmentésén és megtartásán fáradoznak. Talán nekik van igazuk tiszteletreméltó optimizmusukban, hiszen a rombolás nem tarthat örökké, egyszer csak elkezdődik ismét az építkezés és elérkezünk a nagy felismeréshez, amikor belátják a hibákat és bűnöket. Természetesen ma még korai erről beszélni és ha elhangzik is a szívekhez utaló szó, ezt túlharogja a hangfegyver idegtépő sikoltása, meg a repülőbomba pokoli robbanása. A rádium ijedt menekülése idején hiábavaló dolog beszélni a rádium áldásos sugarairól.

Egyszer azonban eljön ez is. A két amerikai tudós már a Holnapnak dolgozik. Hittel és meggyőződéssel. Amint az humanistákhoz illik, akiknek fáj minden csepp kiontott vér, minden rombadóit ház, minden ölesre kidobott dollár. Talán már nincs is messze az idő, amikor a szaklapokban nem öt szerény sor, hanem öt tartalmas oldal foglalkozik majd az új gyógyító eljárással. Addig azonban új romboló eljárásokról kell olvasnunk. Ki tudja meddig. És ki tudja, milyen eljárások várnak még ránk fekete meglepetésül. Mindenesetre örülhetünk, hogy a Ma vérnámorában találunk jámbor lelkeket, akik a fehér Holnapon munkálkodnak... K. S.

A német átfogó mozdulat

A nagy átfogó csata Flandriában és Artoisban a hadi történelemben egykor mint sztratégiai mestermű nyer megörökítést. Hasonlít ez a csata a híres Schlieffen-tervhez, amely tudvalevőleg 1914-ben a nem tökéletes végrehajtás miatt meghiusult, de a mostani átfogó, illetve megkerülési csata a borzalmas hatású ütközetnek még sokkal tökéletesebb formáját mutatta. 1940. májusában ugyanis nem csak az egyik ellenséges szárnyat sikerült a németeknek benyomni és visszavetni, hanem egy teljes áttörés segítségével és majdnem teljes átfogásával a franciák balszárnyának, sikerült teljes ellenállását és a legénységnek is legnagyobb részét hatalomba keríteni. Ezt az eredményt csakis a légi erők nagy részének harcbevételével és a legerősebb páncélos osztagok felhasználásával sikerült elérni, amelyek az áttörést végrehajtották és a francia vonalakat szétdarabolták.

Állandó viharsarkok Európában: Belgium és Elzász-Lotharingia

Az a nemzedék, amelyik az 1914—1918. évek háborúját már felnőtt ésszel élte végig, ismerős nevekkel figyel fel. Ismét olvastunk Liège, Namur és Antwerpen várairól, értesültünk Bruxelles elfoglalásáról, s halljuk a St.-quentini csata híreit. Sokan és sokszor rámutattak már arra, milyen tragédiája Európának, hogy a kontinens két szellemileg vezető állama, helyesebben népe, a német és a francia, örök ellenségeskedésre látszik tiélve lenni. Miután ez az ellentét mélyen gyökerezik, természetes, hogy harcaik kevés kivétellel állandóan ugyanazon a szűkre határolt területen folynak le. — Az Északi-tenger és a calaisi csatorna folyóinak torkolat vidéke és alsó folyása az a balsors sújtotta vidék, amelyen csaknem mindegyik nagy ütközet végbement és ma is végbemegy.

Nem is kell visszamennünk Julius Caesarig, aki Gallia meghódításának súlypontját szintén ide helyezte, elég, ha az újkor nagy háborúit vesszük sorra és beleéljük magunkat XIV. Lajos, a francia forradalom, Napoleon és a világháború idejébe.

JÖVÉS-MENÉS NEMETFÖLDÖN

Huszonhárom éves volt a Napkirály, XIV. Lajos, mikor trónra lépett, 1661-ben. Az európai helyzet akkor is meglehetősen bonyolult volt, a tengerrek uralmáért Anglia és Hollandia versenyezett, Európa délkeletén és keletén a törökök nyugtalanították — bár lankadó erővel — a német római császárságot és Lengyelországot, Spanyolország uralkodóháza pedig a két versenyző hatalommal — a némettel és a franciával egyszerre állt rokonságban. Az ottani befolyás megerősítése adta az első kirobanás lehetőségét. A megerősödött és öntudatos francia abszolút uralom nem is várta sokáig magára és 1667-ben megkezdődik a devolúciós háború lényegében Spanyolország ellen, de Németalföld területén. Turenno Flandriát, Condé Burgundiát foglalja el s ha a következő évben XIV. Lajos ellen létrehozott holland-angol-svéd szövetség rá is kényszeríti, hogy adja vissza. Burgundiát Spanyolországának, mégis tizenkét flandriai város a franciák kezén marad.

A helyzetet csak a Brandenburgi Választó ismeri fel helyesen, aki Hollandia mellé áll, de ezzel sem menti meg az országot egy újabb megszállástól, 1672-1676 között a királyi tábornokok újból bevonulnak Németalföldre s csak Amsterdam menekül meg a zilipek kinyitásával. — Ugyanekkor Anglia elveszi Hollandia hajóit, az akkori 25.000 egységből álló világflottából kb. 16.000 volt hollandi. Miután a franciák Saint Omernél megverik a holland szabadsághős, Orániai Vilmos seregeit, a francia király siet békét kötni és biztosítani a megszer-

zettek. A nymwegeni békében — 1678 — visszaadja a holland függetlenséget és területeket azzal a kikötéssel, hogy a két nagyhatalom közti mérközésében semleges marad, viszont a legyőzött Spanyolország kénytelen belga területeiről Franciaország javára lemondani. Ugyanekkor marad francia kézen Lotharingia is. Két évvel később az egykori nagy ellenség, a „Nagy Választófejedelem” szövetségre lép Lajossal, aki az újabb támogatás tudatában Strassburgot is megszállja. 1864-ben elfoglalja Luxemburgot és Triert. — Az egyre hatalmasabbá váló Franciaország, ahol 1685-ben megindul a pro-

testáns üldözés is, kihívja maga ellen a német fejedelmek szövetségét, helyesebben a császári politikához csatlakozik a brandenburgi választó, Spanyolország és Svédország is (1686: augsburgi szövetség); mikor egy év múlva XIV. Lajos hadüzenet nélkül megszállja a rajnai tartományokat, csatlakoznak a szövetséghez Szászország, Hannover, Hessen, Szavoja, Hollandia és Anglia. — De a nagy és kiterjedt diplomáciai akció ellenére is a harctér ugyanaz marad. — Kezdetben a rajnai tartományt pusztítják, majd a fleurusi, steenkerkei, neerwindeni és pforzheimi győzelmek szabják meg a hadjárat irányát. Csak a kiváló Luxemburg marsall halála után tud II. Vilmos eredményeket elérni és Namur elfoglalásával 1695-ben kedvezőbb béke felé tereli az eseményeket. A ryswiki békében Franciaország Elzász kivételével csaknem minden hódítását visszabadja. (1697).

Belgium a harcok központjában

Alig négy év múlva újból fellángol az ellenségeskedés a két hatalmi csoport közt. Az előbbi háborúkkal szemben a harctér most már majdnem egész Európára kiterjed, de a németalföldi részek továbbra is az események központjában maradnak. Mindjárt 1702-ben elfoglalja Marlborough hercege, John Churchill Liège (Lüttich) és Venlot (az utóbbi békeidőben az egyik német-holland határállomás), ugyanő szerzi meg a ramilliesi győzelemmel 1706-ban egész Németalföldet. Közben Szavoja Jeno herceg az olasz harctéren ér el döntő eredményeket, úgyhogy a két nagy hadvezér Oudenardenál együttesen léphet fel (1708-ban) és elfoglalják Lille-t. A dinasztikus háborúban döntő fordulatot mégsem a hadjárat sorsa, hanem a gyermektelen I. József halála jelent. — XIV. Lajos kibékül a szövetségekkel Utrechtben; a császár csak két év múlva csatlakozik ehhez, Rastattban. Európa térképe új vonásokat nyer.

A század végén újból felfakadnak az örök csataterék sebei. A forradalmi Franciaország ellen Ausztria és Poroszország szövetségnek 1791-ben. A franciák először eredménytelenül támadják az osztrák uralom alatt álló Belgiumot. A Braunschweigi herceg nagy sereggel francia területre ér és elfoglalja Longwyt, majd Verdunt (1792). Valmynál azonban megfordul a szerencse és lassú visszavonulásra kényszerül; a franciák Custine vezetése alatt benyomulnak a Rajna jobbpartjára és nemcsak fegyverrel hódítanak, hanem világnézettel is. — Ugyanekkor Dumouriez Belgiumot szállja meg és a Jemappesnál döntően megveri a koalíciót. XVI. Lajos kivégzésének hírére a koalícióhoz csatlakoznak csaknem az összes európai monarchiák. Kezdetben sikereket érnek el: Károly főherceg Neerwindennél megveri Dumouriez-t és ezzel Belgium ismét gazdát cserél. Carnot újjászervezi a hadsereget és ezzel ismét sikereket tud elérni. Jourdan tábornok Heudschooten holland falunál megveri az angolokat, Wattigniesnél pedig az osztrákokat. A Mosel sereg Elzászt foglalja el. A rajnai sereget Blücher visszahívja és Kaiserslauternnél megveri. 1795-ben Hollandia is francia kézre kerül: Pichegru győzelme

után, mint batáviai köztársaság csatlakozik a francia államrendszerhez. Miután Napoleon győzelmei Franciaországot mértéktelenül megerősítették, a vele határos országokból a hadsintér eltolódott Németország és Ausztria belsejébe. Csak az oroszországi és újcsepei vereség után kerül ismét sor arra, hogy az ellenségek újból a történelmi csatatereken találkozzanak. Januártól kezdve egymást követik az ütközetek Kelet-Franciaországban: La Rothiere, Champaubert, Hontmirail, Chateau, Thierry, Vauchamps, Nangis Montereau, Bar sur Aube és Laon: végül március végén Páris.

Napoleon elbai száműzetése után újból Belgium válik csatateré. 1815. júniusában megveri a császár Blüchert Ligny-nél, de ugyanaznap Wellington győz Arras mellett és ezzel megteremtli a döntő Waterlooi győzelem alapját.

MEGINTE CSAK BELGIUM!

A világháborúban különösen az első hetek eseményei — amíg a mozgó háború tartott — játszódottak le a maiva! azonos területen. Augusztus negyedikén masztroztak be a németek Belgiumba, az első támadás Liège ellen nem sikerül, csak két hét múlva esik el az erőd (VIII. 16.). Két nap múlva Bruxellesbe vonulnak be és lényegében meghódítják az egész országot. Namur 25-én esik el. Közben az V. hadsereg (porosz trónörökös) francia területre ér és a 22—23-iki longwy-longuyoni csatában kikényszeríti az utat Verdun alá, amit körül is zár. — A VI. hadsereg (bajor trónörökös) ugyanekkor átkel a Maason; az I. II. és III. hadseregek pedig kivivják a Mons, Charleroi és Dinant néven ismertté lett győzelmeket. — Szeptember elején elérik a Marnet és megszállják Rheims-et, majd Chalons-t. — A francia kormány kiűrti Páris-t és Bordeauxba menekül. Szeptember 5 és 12 között zajlik le a nagy marnet csata, ami a német előretörés megállítását jelenti.

Igy éli meg a történelmet újból és újból az a terület, amely hivatva volna egy gazdagabb és teljesebb emberiség otthonává lenni.

CORSO mozi

Casilla bünperere

Játékvezető: Borsody Ede.

Rendkívül megkapó cselekmény megrázó realizmussal.

Orosz hiradó

Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9.15 órákor.

Új közkegyelmi rendelet

Öfelsége a király rendelettörvényt irt alá, a mely közkegyelmet ad egyes vétségekre. Az egyetlen szakaszról álló rendelettörvény szövege a következő:

„Az 1940. április 26-i törvényben foglalt politikai jellegű vétségeken kívül közkegyelemben részesülnek azok az 1940. április 26-ika előtti elkövetett politikai jellegű vétségek is, amelyeket az alábbi törvénycikkelyek irnak elő és büntetnek:

a) az államrend megvédéséről szóló törvény 2. és 14. szakaszában előírt és ugyanazon törvény 12. és 23. szakasza szerint büntetett vétségek; b) a II. Carol király büntetőtörvénykönyv 284. szakasza 1. pontjában előírt vétségek, amennyiben a tettes vagy a büntfárs a jelen törvény, vagy az 1940. április 26-i, illetve az 1940. június 9-i közkegyelmi törvények előnyeit élvezte; c) a II. Carol király büntetőtörvénykönyv 345. szakaszában előírt vétségek; d) a II. Carol király büntetőtörvénykönyvben előírt

Feloszlatták a cseh-morva parlamentet

Prágából jelentik: A védnökség kormánya feloszlatta a cseh-morva tartományi parlamentet. Ennek hatáskörét a jövőben a tartományi elnökök fogják gyakorolni.

ama vétségek, amelyek az állam államformájának előszóban vagy írásban hirdetett megváltoztatására vonatkoznak“.

A közkegyelmi rendelettörvényt az Uralkodón kívül M. Ghelmegeanu belügyminiszter, Picus tábornok, nemzetvédelmi miniszter és Ben-toiu Aurelian igazságügyminiszter irták alá.

A sokat szenvedett Dünkirchen egy részlete az angol csapatok elszállítása után.

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 280 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és köztiszemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

28-10 és este 10 óra után: 28-11

ESETEK

DOHANY-SZEDŐK

Ne méltóztassanak a nehéz illatú dohány-virágra gondolni, vagy emlékezni, mert nem a jó kövér földet palántából nevelkedett dohány-növényről van most itten szó, hanem erről az uccán eldobott cigarettavégről, amely most mellettem a járda szélén hever.

A hozzá tartozott hosszabbik fél füstbe ment, mint a legtöbb emberi remény s a kis cigarettacsutka azért maradt meg, mert kialudt a tűz, amely talán még csak az előbb vidám magabizással szikrázott a szivarkát tartó kézben. Kialudt a tűz, mint az emberi szívvelben felszított lángolások is kialusznak egymásután.

Kialudt a tűz annak az öreg embernek szívében is, aki most reszkető kezével érte nyúl, hogy a már összegyűjtött szivarka-végekkel egybe véve újat s egészet sodorjon magának, vagy elszopogasson, mint kis gyermek a cukrot.

Hosszan elmézem, amint hajlódik véle s azon gondolkodom. Izz-e ideje annak a sok baktériumnak, amely egy ismeretlen száj után ennek az öreg embernek szívébe kerül, szép rendesen kifejlődni, elszaporodni e rozoga testben, vagy talán elkészt seregei azok a halálnak, tartalékok amelyek már nem kerülnek harcra, mert nélkülük is győz a nagy Kaszás...

VIDÁMSÁG

Sétálok s mellettem lassú járással, telve vidám férfiakkal teher gépkocsis halad el. Lökődik egymást, énekelnek e férfiak s hogy megpillantanak, nevetve rám mutogatnak, integetnek. De cseppet sem tolatkodóan, vagy csendháborításig felfokozott hangosággal, csak vidáman. A gépkocsinak magas oldalzata van, jobbra csak a fejük látható a szél-sóknak is, meg kissé sötétes már az idő, munkásoknak nézem őket, akik valahonnan a határról, földmunkáról jönnek. Vidámságunk apró lángocskával bennem is kigyújt mosolyogva intek én is a fejemmel s gondolatban jó éjszakát mondom a kedvesen szórakozóknak, amikor az egyik ültéből hirtelen felmagaslik s én megbántott lélekkel meredek rá, mert felismerem a rajta lévő körbe csikos, durva nadrágot, a rabruhát...

Egy kocsi rab! Istenem! Mennek hazafelé, haza, a börtönbe...

Isten csodálatos. Ugy alkotta meg az emberi szívet, hogy a vidámság mosoly-virága az elbukottban, a szerencsétlenben is kinyílhat, mert azt akarja, hogy ártatlan vigság és jószág rokonok legyenek...

Azok a rabok a vidámság e percében bizonyosan jók is voltak!... Én legalább így éreztem felőlük...
Bérczy Lajos

— A belga király gyermekei a menekültek között. Lisszabonból jelentik: Lipót belga király három gyermeke számos előkelőséggel és 500 angol menekülttel együtt Portugáliába érkezett. Még 3000 angol menekült érkezését várják. (Rador.)

— Kivégzik a kolozsvári rablógyilkost. Bucurestiből jelentik: A semmitőszék elutasította Vasile Tarnoveanu Urisor községbeli lakos felfolyamodását, akit a kolozsvári büntetőtábla halálra ítél, mert meggyilkolta Bartók Ilona kolozsvári lakosnőt. A felfolyamodást elutasították és a halálos ítélet törvényerőre emelkedett.

— Kiutasították Berlinből két amerikai lap-tudósítót. Berlinből jelentik: Ralph Barnest és Rossel Hillt, a New-York Herald Tribune munkatársait kiutasították, mert olyan jelentéseket és cikkeket közöltek, amelyek Németország és az Egyesült Államok közötti baráti viszonyra károsak voltak. (Rador.)

— Elhunyt magyar kommunista vezér. Budapestről jelentik: Bokányi Dezső, akit a magyar proletárdiktatúra bukása után halálra ítélték, de mint cserefoglyot átadták a Szovjetunióknak, 70 éves korában elhunyt. Bokányi a magyar szociáldemokrata-pártban játszott nagy szerepet, majd a kommun idején a budapesti városháza kormánybiztosa volt. Hosszú ideig volt azután a moszkvai rádió magyar nyelvű bemon-dója. (Rador.)

— Újjáépítik Amszterdamot. Amszterdamból jelentik: A DNB közli: Sey Inquart birodalmi biztos látogató körútja során Amszterdamba érkezett. Meg látogatta a szétrombolt belvárost, majd a városházára hajtatott, ahol a főpolgármester fogadta. A birodalmi biztos részletesen ismertette a város újjáépítésére vonatkozó programot. Elcélből elrendelte a szükséges anyagi alap összegyűjtését. A polgármester köszönetét fejezte ki azért a gondoskodásért, amelyben Seyss Inquart Amszterdam városát részesítette.

— A katonai összpontosításra behívott kereskedelmi utazók vasúti bérlete. A kereskedelmi utazók a közelmúltban emlékiratban fordultak a CFR vezérigazgatóságához, amelytől megfelelő intézkedés kiadását kérték a katonai összpontosításra behívott kereskedelmi utazók vasúti bérleteinek ügyében. A CFR vezérigazgatósága erre az emlékiratra kedvező választ adott és ebben közölte, hogy mindazon esetekben, amikor valamely kereskedelmi utazót katonai összpontosításra hívnak be, ez jelentkező vasúti bérletével, valamint katonai behívójával lakhelye vasúti állomásán és itt helyezze letétbe vasúti bérletét arra az időre, amíg katonai összpontosításra lesz. Ennek megtörténte után a bérlet letétbe helyezésétől szóló bizonyítvánnyal együtt juttasson el kérvényt a CFR központi kereskedelmi igazgatóságához és ettől kérje azt, hogy a bérletnek arra az időre esedékes díját, ameddig katonai összpontosításra volt, írják a javára. A vasúti kereskedelmi igazgatósága a kedvezményeket esetről-esetre bírálja el és abban az esetben, ha a kérvényben előterjesztettek a vasúti állomástól kapott bizonyítvány révén igazolást nyerne, elrendeli, hogy a szóban lévő összeget írják a kereskedelmi utazó javára, illetve tudják be akkor, amikor legközelebb ismét vasúti bérletet vált.

— Németországban megindult a rendszeres csipkerózsa-termelés. A vadrózsának csipkebogya (Németországban „Hagebutte”) néven ismeretes gyümölcse 8-10-szer annyi C-vitamint tartalmaz, mint amennyi a narancsban vagy citromban található. Ezért a német birodalom egész területén megindult a csipkerózsa tervszerű termesztése. A birodalmi vasút egymaga 400.000 vadrózsabokrot ültetett.

— 75 éves a berlini csöpósta. A berlini csöpósta június elején ünnepelte meg fennállása 75. esztendejét. Csőhálózata jelenleg 416 km.-re terjed; évente kereken 8 millió küldeményt juttat el rendeltetési helyére.

— 165.000 német leány teljesít munkaszolgálatot. A háború kitörése óta a női munkaszolgálat keretében 165.000 leány (Arbeitsmaid) dolgozott. Az első háborús félév körülbelül 2000 női munkatábor tagjai összesen 90.000, főleg parasztszaladot részesítettek gondozásukban.

BOJINCA JULIA növendékeinek énekvizsgálója

Bojinca Julia, városunk kiváló énekművésznője és a jelentős sikereket elért énektanárnő, aki Temesvár művészi társadalmának közbecsült egyénisége, ismét a nyilvánosság ítélete alá bocsátja növendékeinek tudását, felkészültségét és egy év alatt tanúsított előhaladását. Az a tökéletes hozzáértés és az a végtelen szeretet, amely Bojinca Julia énektanítási rendszerét jellemzi, a tanítványok vizsgáin mindig a legszebb eredményeket érleli. Ezúttal az ujságróklub nagytermében június 29-én, jövő szombaton este hét órakor kezdődik a növendékek énekvizsgálója, amely egy gazdag program sokszínű érdekességét ígéri. A műsor első felében hat énekszám szerepel és a növendékek, Róth Nusi, Szabó G. Erzsébet, Egyed Joly, Ida Dóczy és Graef Margit a legszebb és egyben legnehezebb kompozíciókat adják elő, egy megbízható művészi oktató teljes sikerű irányítása mellett. A műsor második részén ugyancsak a növendékek éneke és külön meglepetésként egy látványosság számba menő táncszám is szerepel. Rossini Tarantelláját Dóczy Ida éneklí és ugyanakkor Egyed Joly, Csontos Katalin, Csontos Erzsébet, Springhardt Mária és Wunsch Ilona káprázatos tancot adnak elő. A táncszámokat zongorán Guggenberger Károly, hegedűn Dobrozemsky kiseri, a zenekar vezetője Biró V., a táncokat Begovits Emil tanította be. A meghívott közönségnek kétségtelenül egy előkelő és disztigvált művészi élményben lesz része.

UJ FRIZURÁK

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg a Budapesti Fodrászok Ipartestülete nyári bemutatóját.

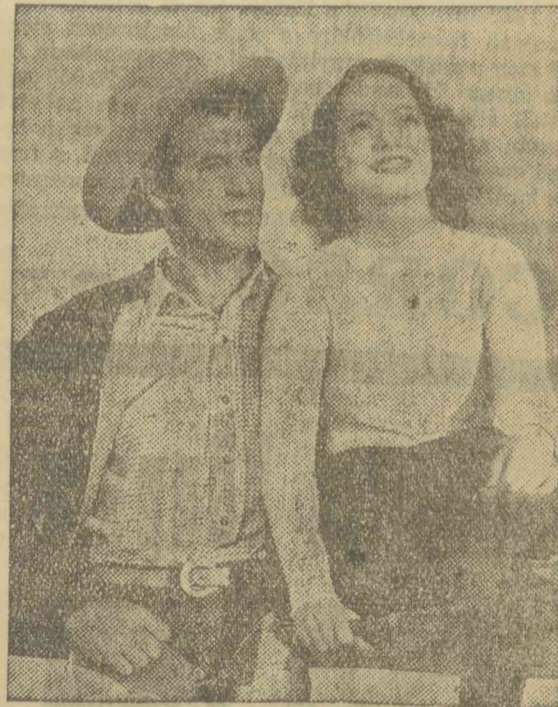
A nyári divatirány több szabadságot engedélyez, mint a téli és a tavaszi. A divatszínnek élénkebbek: vöröses, bronz, aranyzóke, rózsaszőke, aranybarna és ezeknek mégis árnyalatai az idei nyári divatszínél. A lesült arcnak érdekes jelleget kölcsönöznek. A frizura felépítése is tágabb teret biztosít a fantáziának. A hullámvezetés és a csigavonalak lazábbak: gyűrűzést kevesebbet használnak. A nyakból felfelé irányuló vonalvezetés mellett több frizuránál, mint újítást tapasztaltuk az ellenkezőjét; a fejtetőről nyakba haladó vonalakat. Mint nyári újítás említhető meg, hogy több aszimmetrikus frizurát láttunk, amelyek mégis tökéletes művészi benyomást keltettek és teljes harmóniában voltak a hölgy megjelenésével. A férfidivat terén természetesen különösebb változásokat nem tapasztalhatunk. Az ilyékes férfifrizurának ma is kelléke a helyes hajvágás. Érdekes a férfi hajhullámosítás térhódítása.

(—) Vingal asszony hirtelen halála. Özvegy Todorov Magdolna, ötvennyolc éves vingai asszony, a mezőről hazafelé igyekezett. Utközben az asszony rosszul lett, összesett és meghalt. Halálát valószínűleg szívizomhűtés okozta, mert már hosszabb ideje szívbajban szenvedett.

(—) Papszentelés. Ma, vasárnap délelőtt a Rékás melletti Sztancsova községben papszentelés megy végbe. Pacha Agoston megyés püspök ünnepi keretben pappá szentelt Huszti István végzett teológust, aki Sztancsova községben született. A papszentelésen jelen lesz Unterweger Lóthár dr. pápai protonotárius, Boros Béla dr. teológiai tanár, aki a papszentelés szertartását magyarázza és Héber János dr. püspöki titkár. Diszes segédlet mellett ünnepi mise keretében lesz a papszentelés. Vasárnap délután a megyés püspök a bérmálás szentségét osztja ki Sztancsova katolikus gyermekei között. Az ujonnan felszentelt Huszti István június 29-én mondja első miséjét ugyancsak Sztancsován.

CAPITOL mozi

Ma és a következő napokon

Kaliforniai kaland

Főszerepben: Gary Cooper
Marlene Oberon.

Apollo mozi

A családi titok

„
A sors lovasai

(—) Háláadó istentisztelet. Ma, vasárnap ünnepélyes Te Deum lesz a gyárvárosi gör. kelet-román katedrálisban a Nemzet Pártja megalakítására vonatkozó törvény kihirdetése alkalmából. A háláadó istentiszteleten a hatóságok vezetői, az országos szervezetek és a katonai előképzés növendékei vesznek részt. Az ünnepi istentisztelet délelőtt 11 órakor kezdődik.

— Mihai trónörökös érettségije. Bucurestiből jelentik: Ófensége Mihai nagyvajda június 22-én befejezte a liceum nyolcadik osztályának tanulmányát, valamint az érettségire történt előkészítő vizsgáját. A trónörökös osztálytársaival együtt június 24-én áll az érettségizetők bizottság elé. A bizottság tagjai a következő személyekből áll: Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter elnök, aki egyben filozófiából is vizsgáztatja. Panaitescu a Matei Basarab liceum tanára (román nyelv), Perieteanu a Gheorghe Sincui liceum tanára (francia nyelv), Virgil Arbore a Gheorghe Sincui liceum tanára (történelem), C. Antonescu a Sft. Sava kollégium tanára (földrajz), Al. Andronic a Mihai Vitaezul liceum tanára (számtan) és Ionescu C. dr. a gyógyszerészeti kar tanára (fizika-kémia).

(—) A közvetett adók új pénzügyigazgatója elfoglalta állását. Petrovici Emil dr. pénzügyi felügyelő elutazott Temesvárról és helyét a közvetett adók pénzügyigazgatósága élén Popovici Mihai foglalta el. Az új temesvári pénzügyigazgató már át is vette hivatala vezetését. Popovici Mihai pénzügyigazgató Bacauban kezdte meg a pénzügyi szolgálatot és legutóbb Aradon, mint főellenőr működött.

(—) Házasságok. Szombaton a temesvári anyakönyvi hivatalban a következő párok kötöttek házasságot: Mausz János szabósegéd Mack Évával, Chercota Rusalin nyugdíjas Nedics Zorkával, Hochstrasser Miklós fogtechnikus Rehm Erzsébettel, Petanek Gheorghe postás Padurean Ecaterinával, Sodean Valeriu napszámos Borobor Victoriával, Vámos Lajos szobafestő Forgó Annával, Kleswimmer Sándor gyári munkás Zsinkovics Irmával, Friedlaender Ernő utazó Grünwald Julianával.

(—) Német malária-kutató Olaszországban kísérletezik. Claus Schilling professzor, a berlini Robert Koch Intézet trópusi osztályának volt igazgatóját Petragani professzor, Itália egészségügyi vezetője Olaszországba hívta, hogy a német kutató ott folytassa nagyjelentőségű kísérleteit a malária védőoltásokkal való leküzdése céljából.

(—) Robbanás egy vegytisztító üzemben. A józsefvárosi Fröbl utcában levő Marschal-féle vegytisztító üzem szárítókamrájának egyik kályhája felrobbant. A robbanás emberéletben nem okozott kárt.

(—) Visszaélések a gyertyamosi adóügynökségnél. Tautu Vasile dr. kerületi pénzügyi vezérfelügyelő a gyertyamosi adóügynökségnél tartott ellenőrzés során megállapította, hogy ott szabálytalanságok történtek. A vizsgálat adatai szerint Lipovan Gheorghe, az adóügynökség vezetője, 242.000 leit sikkasztott el olyan módon, hogy az általa behajtott adóösszegek egy részét magának megtartotta és azokat nem könyvelte el. Lipovan Gheorghet felfüggesztették állásától és az ügyet átadták az ügyészségnek. Tautu Vasile dr. ugyanakkor zárlat alá helyezte Lipovan Gheorghe vagyonát és így a kár fedezetet nyer.

(—) Halálozások. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Balogh Etelka 24 éves női szabónő, Ardelean, született Krall Etelka, 40 éves gyárvárosi háztartásbeli, Rusalin-Nicolas Gavriła 29 éves mehalai cipész, Popovici Titu, 66 éves józsefvárosi nyugdíjas.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLTATA:

Vasárnap, június 23-án a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Unirii téren levő Weisz gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Daclor ucca 10 szám alatt levő Kovács dr. gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Ciprian Porumbescu uccában levő Sárga gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu ucca sarkán levő Craciun gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hétfőn, június 24-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Sft. Ioan uccában levő Irgalmasok gyógyszer-tára.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszer-tár és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cris-tea gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu uccában levő Diana gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

(—) Vicol Euzebiu dr. előadása. Vicol Euzebiu dr., az ismert publicista és az országos-parancsnokság tagja, tegnap délután a Capitol moziban nagyszerű és érdekes előadást tartott az olasz ifjúság szervezkedéséről, filmfelvételek kíséretében. Az előadásra előkelő közönség vett részt.

(—) Két nap alatt három vízbefulladás. Lugoson két nap alatt három ember fulladt a vízbe. Bratu Petru tizennyolc éves fiatalember a Temesben fürdött. A víz sodra elragadta és a szerencsétlen fiatalember a vízbe fulladt. A Temesbe fulladt Marets Sándor ötvenkilenc éves asztalos is, aki a víz partján aludt. Amikor a zivatar meglepte, fel akart kelni, de megcsuszott és a folyóba zuhant. Egy koldus a szemben levő partról észrevette a habokkal küzdő férfit, de nem tudott rajta segíteni. A vízben lelte halálát még Milos János tizenkét éves fiú is, aki egyik vízzel telt gödörben fürdés közben merült a víz alá.

(—) Adomány. P. E. olvasónk a Déli Hírlap szegény alapjának, amelyből az arra rászoruló szegényeket támogatjuk, száz leit adományozott.

(—) Gyári munkásnő súlyos balesete. Súlyos szerencsétlenség történt a billéti kendergyárban. Kiss Margit tizennyolc éves munkásnő munka közben balkarjával a gépbe került és olyan súlyos roncsolásokat szenvedett, hogy sérült karját amputálni kellett.

Fenyegetés... Fenyegetés... Fenyegetés...

(—) Elhunyt banktisztviselő. Glück József, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság lugosi fiókjának főnöke, 38 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az intézet egyik szorgalmas, kötelességtudó tisztviselőjét vesztette el benne. Ma délután temetik Lugoson.

(—) Villám csapott egy halotti csarnokba. Hatalmas zivatar vonult el Lugos városa felett és ezen alkalommal a villám a zsidó temető halotti csarnokába csapott. Az épület teteje súlyosan megrongálódott. A tűzoltóság hamarosan eloltotta a lángokat, a kár így is megközelíti a százezer leit.

(—) Születések. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Parvu Petru villamoskalauz Dorina Zamfira nevű leánya, Varga Sándor gyárvárosi kesztyűs Éva nevű leánya, Unguras Constantin mehalai vasuti munkás Aurélie nevű leánya.

LEGUJABB

Küszöbön a fegyverszüneti okmány aláírása

A francia parlament összehívása

Compiègneből jelentik: Teljesítették a francia fegyverszüneti bizottság kérését, hogy az étkező kocsiban a bizottság tagjai egymás között tárgyalhassanak. Ez a tanácskozás szombaton délelőtt fél 11 órától 12-ig tartott. Ebből arra következtetnek, hogy a francia delegáció írásban akar nyilatkozni. Délelőtt 12 óra 10 perckor Foch marsall történelmi étkező kocsijában újból megkezdődött a német és francia bizottságok együttes tárgyalása, amely még a késő délutáni órákban tartott.

Genfi jelentések szerint a francia rádióállomások kivétel nélkül nyugalomra és fegyverre figyelmeztetik a francia népet. Beavatottak jelentése szerint a francia kormány a német feltételeket még ma elfogadja és aláírja. Petain marsall ebben az esetben valószínűleg még az este folyamán összehívja a szenátust és a kamarát, hogy az elfogadott feltételeket alkotmányszerűen szankcionálja a törvényhozó testület.

Londonból jelentik: A franciáknak átnyújtott fegyverszüneti feltételek 30 sűrűn gépelt oldalra terjednek és mint francia körökben kijelentették, alapos tanulmányozást kívánnak. Angol politikai körökben a feltételeknek csak általános vonalvezetését ismerik. A tárgyalásoktól teljesen függetlenül az arevonalak valamennyi szakaszán tovább folyik az ellenségeskedés.

Rómából jelentik: Pénteken olyan hírek terjedtek el, hogy az olasz hadvezetőség már szombaton fogadja a francia fegyverszüneti küldöttséget. Ez a hír azonban nem bizonyult valósnak. Amint az sem, hogy francia küldöttségnek Laval volt miniszterelnök lesz a vezetője. A szombati olasz lapok közli, hogy ugyanazok lesznek a francia bizottság tagjai, akik a német feltételeket vették át.

Brit engedményes terület felé nyomulnak előre japán csapatok

Kontuból jelentik a DNB: A délkinai expedíciós csapatok főparancsnoksága közli, hogy Hong-Kongtól északra japán katonai egységek hadműveletbe kezdtek. Szombaton délelőtt a Perlesz torkolatánál több japán hadosztály szállott partra és a brit engedményes területtől északra nyomul előre.

Lépés az önálló lengyel állam megteremtésére

Rómából jelentik: A Popolo di Roma jelenti, hogy a lengyel megbízottak meghívást kaptak Berlinbe a régóta tervezett lengyel útközös állam megteremtése érdekében.

Négy francia tengeralattjárót zsákmányoltak a németek

Berlinből jelentik: A DNE közli, hogy Le Havre kikötőjének elfoglalásakor az Augustin Normand hajógyárban négy francia tengeralattjárót zsákmányolt a német haderő.

A Szovjet nem kérte a litván köztársasági elnök kiadását

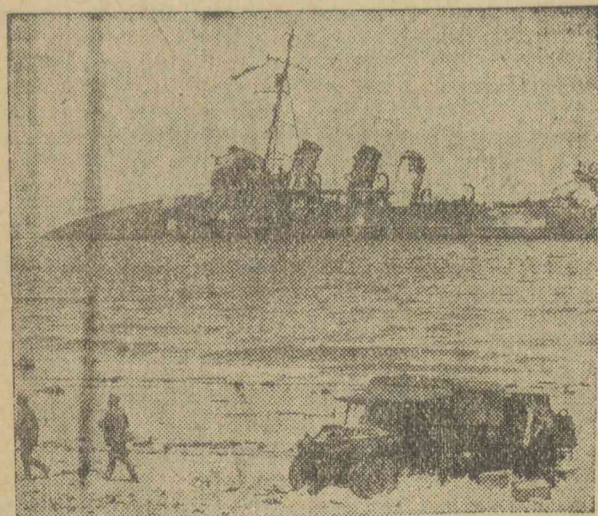
Berlinből jelentik a DNB, hogy hivatalosan cáfolják, mintha Litvánia, vagy a Szovjet nem kérte volna a Németországba menekült volt litván köztársasági elnök kiadását.

Négyszemközt önmagammal

Hát hazajöttél? És mikor jöttél haza? Úgy röpködnek uccahosszat felém a kérdések és itt is, ott is felvillan egy-egy ismerős, kedves, régi arc, kedves, régi mosoly. A kisváros külseje nem sokat változott egy év alatt. A szürke aszfalt talán itt-ott kikopott, amott, a másik uccában meg kifoltozták a gödröket. A villanyos ugyanúgy dög, mint régen, de kicsit elnézőbb vagyok vele szemben most, hiszen nem sietek sehova. Csak mosolyogva összemérem magamban az út hosszát, idejét és árát a bucurestii-vel. Ennyi idő alatt mennyivel messzebb jutnánk ott és sokkal kevesebbe kerülne. Az uccák rosszul csatornázottak, — változni ez sem változott, — s az örökös esőzésben nem tudnak felszikkadni. Sárosak a kocsiutak és a kis fehér-falú házak is, a felfröccsent sártól. Azóta autobusjárat van a házuk előtt; szerencsére csak nagy időközönként közlekednek az autbuszok és csak ritkán dübörgetik meg a házakat. De ha nem így volna, sem mernék bosszankodni. Ha Bucuresti lármáját bírom, itthon sincs jogom kényesnek lenni.

Szomszédunk jegenyéjének árvasága most is együttérzést vált ki belőlem. Ha ránézek, mindig arra kell gondolnom, hogy búsul egymagában ott a kert sarkán. Nálunk az eperfa galyain apró, fehérbe hajló eperszemek ülnek, mint minden nyáron s esténként ezüstmécsfényt terít ágaira most is, mint gyermekkorom idején, — a hold. Hány estén ültem már itt és néztem. S ez az este épp olyan, mint minden régvolt este. Csak egy ócska ház helyén épült új itt a szomszédban, néhány ember elment és jöttek újak a helyükre. Másképpen semmi, semmi sem változott.

Csöndes, nyári este van, már két napja nézelődök itthon, keresek valamit mindenütt, amiről nem tudom, hogy micsoda és nem tudom, hogy hol találom. Valamit tenni kellene, érződik fel bennem, céltalannak érzem most a pihe-nés napjait, lelkibéke kellene, gondolom, Chaplin szatírák villódnak bennem gúnyosan s már nem érzem azt a fizikai fáradtságot, amit akkor éreztem, amikor eljöttem... Az apám arca itt szemben velem, félig beárnyékolva, ahogy a villanyfény ráesik. Az apám arca megöregedve és elfáradva. Lopva kereselem benne a régi arcot. Már nem olyan kemény legény az öregúr, mint hajdan, itt-ott panasolja, hogy fáj is. Orvos, — kérdezem fél-szigorúan, fél-aggódom, — mit mond az orvos? Felírt valamit, kanalast is, port is, de nem sokat használt. Persze, mindjárt látni akarom mindkettőt. Már csak az üres üveget s a porok dobozát kapom meg. Meglep és megdöbben egyszerre. Nem szokott az öregúr mindjárt orvoshoz futni, de ha unszólásra el is megy végre, a gyógyszernek sorsa már rendszerint az, hogy személtládába vándorol. S most mégis miért? Nyugtatom magamat, hogy csak miattam. Rendesen akart viselkedni, hiszen hazavárt. Hagyja, hogy elsimítsam haját a homlokáról, pedig nem igen szereti az ilyesmit. Nem szoktuk meg, hogy gyöngédek legyünk egymáshoz, e fajta dolgok nem nekünk valók. De most látom, ijedt kicsit és örül, hogy itt vagyok; a legeslegjobb tartozó lény, kinél jobban senkit sem érdekelhetnek az ő bajai. Na, majd meglátjuk, mi az, — nyugtatom, — elmegyünk más orvoshoz is. Majd csinálunk valamit... Igen, csinálunk valamit, gondolom, de vajjon mit lehet itt csinálni? Csak nyugtatom őt és ugyanakkor magamat is. Hogy majd valamit csinálunk. De vajjon, mit lehetne? Időt szeretnék nyerni, csak azért, mondtam, hogy majd — gon-

Angol hadihajó Dünkirchen előtt, amelyet a német tüzéség találatai harc képtelenné tettek.

dolgozni szeretnék a dolgon, hogy mit csináljunk. Az öregedés ellen harcolni? Hogyan? Oly szánalmasak az eszközeim, oly tehetetlen és gyöngye vagyok. Szeretettel, csak szeretettel és megtartani akarással még eddig sohasem őriztek meg senkit. 63 év nem nagy idő ma, mondom magamnak, — a korhatárok eltolódtak, az emberi élet hosszabb lett, az orvostudomány fejlett s majdnem lehetetlenségekre képes. De, ahogy végignézem az apám életét, látom, sehol egy sziget, ahol megpihent volna. 1914-ig csupa küzdelem. Akkor még béke volt, küzdeni és dolgozni lehetett annak, aki bírta. S az öregúr akkor még keményen harcolt és dolgozott magáért az életért, otthonalapításért. Nehéz volt akkor is. De 1914-ben háborúba mentek az emberek. Őt is elérte a lövészarok minden borzalma. Négy év tűzben, sárban, éhezésben. S aztán fagyott kezekkel, lábakkal, megrongált egészséggel haza. Négy hosszú év és utána mindent újra kezdeni. Ugyanott, ahol elhagytuk? Lehet ezt így? El lehet mindent felejtetni, ami történt?

S azóta minden napnak megvan a maga nyomorúsága. Az élet onnan már nem felfelé ívelt, csak mindennapi cél van: a mi kenyérünk és a magáé... Keresek az apám életében egy szigetet, ahol megpihent volna és keresek a magaméban, ami megnyugtathatná. Mit adhatnék én, gondolom, semmi sincs, oly szegény vagyok. Tehetetlen és gyöngye mindazokkal a dolgokkal szemben, amik történnek, mindazokkal a dolgokkal szemben, amik szabályszerűen elkövetkeznek. Mit tehetnék is mit adhatnék? Holnap, — gondolom, — majd holnap csinálunk valamit. Orvos, vagy más egyéb, valamit kitállok. Tíz hosszú napom van még, védekezem, hogy ne kelljen már most, rögtön szembenézni a magam tehetetlenségével. Tíz hosszú nap... közben járom a várost és élem a magam életét. Esténként újra azt gondolom, hogy holnap, de már érzem, hogy el fogok utazni anélkül, hogy valamit is csináltam volna. S mikor csomagolni

A KASSAI PÉLDA

Eltekintve a hivatalos kisebbségi politikától, melynek más célja nem is lehet, mint az elmentétek áthidalása, az emberiség alapelemeinek törvényes biztosítása és alkalmazása, — a nemzetiségi kérdés kezelése a gyakorlatban mindaddig hiányérzettel küzd, míg a törvényes biztosítókat nem támasztja alá kellőképpen oly közszellem, amely nem kegyet, hanem testvéri kötelességet akar gyakorolni a másnyelvű, másnemzetiségű állampolgárral szemben.

A nemzetiségi politika életrevalóságának jele tehát minden olyan kezdeményezés, mely a hivatalos biztosítókkal párhuzamosan, emelkedett szellemű egyénektől, vagy testületektől indul ki, éppen e testvéries közszellem kialakítása céljából. Ilyen kezdeményezés a kassai püspöké, aki elhatározta, hogy szlovákra fordítatja s terjeszti a magyar bíboros Cicero, Pázmány Péter „Igazságra vezérlő Kalauzát”.

Pázmány Péterről feljegyezte a történelem, hogy az őszök egyike volt, akik annak idején sokat fáradoztak a szlovák nép kulturális szükségleteinek anyanyelvén való teljesítése érdekében. Pázmány Péter elgondolásait az a humanista felfogás sugallta, melynek kikristályosodása sehol sem annyira kívánatos, mint éppen a nemzetiségileg vegyes lakosságú vidékeken. A kassai püspök szép terve nemcsak kezdetekhez csatlakozik. Pázmány szellemében — a nemzetiségi tájak találkozáspontjáról indul el, Rákóczi legübb városából, az öreg dóm patinás falai közül. Onnan, ahol a dunai-kárpáti népek békéjét és együvértartozását még a kassai vértanúk is példázták, hiszen áldozatukban magyar, horvát, szlovák vér folyt együtt...

Ily megrendítő történelmi előjelek után másképp nem is lehet, csak úgy, ahogy van: a testvéri szív viszi el ajándékát a testvérnek. A testvérnek, aki ma a reáható eszmeáramlatok sodrában sokszor talán el is fordítja a fejét; a kézzsoritása is időnkint hidegebb. Napjaink nemzetiségi gyűlölet hulláma sokakat eltérít az ősök józan belátásától, de mily szerencse, hogy csak sokakat, de — nem mindenkit. Akadnak új magvetők, új rajongók, akik nem riadnak vissza a kezdet nehézségeitől.

A kassai példa — szembeszállítás a nehézségekkel. Nem új kezdeményezés, mint a szenzációfalók, a pillanatok hatására vadászók mondanák. A történelem tanúja, hogy a magyar gondolatot felelős férfiak csak egyféleképp értelmezhetik. Úgy, mint Kassa püspöke, Mészáros István: folytatni az ősök becsületes, testvéri

PÜSPÖK

gyógyfürdő

Oradea mellett

600 év óta használják eredménnyel a 42° C kénes, rádiumos gyógyforrásait reuma, köszvény, csúsz, ishiás, trombozisz, valamint női betegségek ellen.

Izapfűrdő, forró iszapakkolások, női, férfitükrőfürdők, kád-, villany-, szénsavfürdők. I. o. panzió: lakás, háromszori étlapszerinti első osztályú étkezés, gyógy-, vagy hullámfürdő.

	jun. - szept.	jul. — aug.
I. o. panzió személyenként	220—250 L.	260—290 L.
Kétágyas szobában két személynek	400—440 L.	480—540 L.
II. o. panzió	160 L.	180 L.

Vasuti kedvezmény

Éttermeinkben mérsékelt étlap árak. Orth. kóser vendéglő. Kóser panzió a fenti árakhoz 10% felár. Állandó zene. — Curszalomban minden este tánc. Verseny kuglázó. — Tenisz pálya. — Csolnákázó. Románia egyetlen hullám-fürdője. — Kérjen prespektust.

kezdek, azt mondom magamban, hogy ime, itthon voltam és itt csak olyan minden, mint annak idején volt és igyekszem azt nem venni tudomásul, ami mégis megváltozott.

Az apám megöregedéséről és reménytelenültségeről igyekszem megfelelkezni, — egy-két évig még talán, hátha addig az élet s a magam dolgai is változnak. Igyekszem időt nyerni, hátha később tudok tenni valamit. Így szeretnék időt nyerni életem végéig, egy-két évet csak mindig, közben haza-hazajárok és a valóság néha megriaszt.

Hazajöttél? — kérdezem olykor szomorúan magamban. Hazajöttél? Minek is jöttél haza?...
Sebő René.

szellemét. Élni és gyakorolni a humanizmust. Gyakorolni közjogi és művelődéspolitikai vonatkozásban, még így apró figyelmességek révén is.

Minden jószándékú kezdeményezés, minden becsületes példaadás az egymás mellett élő nemzetiségek közelebbhozása és megértése érdekében olyan, mint a hűsítő borogatás, az üdítő ital a szenvedőnek. Mert az tagadhatatlan, hogy Európa ma beteg és szenved ott is, ahol pillanatnyilag még nem sülyednek hajók s nem robbannak gránátok. Európa beteg. Láza van s ebben a lázban milliók vívódnak. Ahol a történelmi erők bonckése már fölhasogatta a fájó részeket, sok dolga lesz a szociális orvoslásnak. Aligha akad elfáradt ember, aki ne szeretne valamiképp a jövőbe látni. Mi lesz a beteg sorsa? Mit határoz felette az orvosi konzilium? Milyen orvosságokat kell még bevennie? Jobban lesz-e a beteg tőle?

A bizonytalanság baljós sejtelmekkel telíti a lelkeket. Két nagy táborra oszlott az emberiség. A reménykedők és kétkedők táborára. Erődök röppennek levegőbe, hidak omlanak össze szószeror és átvitt értelemben, ígéretek fogamzanak s párolognak el, eszmeáramlatok vetélkednek, kitűnő agyak fáradnak bele az események torlódásába — s mögöttük szorongó szívvel, béktét sóvárgó lélekkel virraszt az ember. A teremtés koronája, az eszes állat, aki ismét a legnehezebb ellenféllel találkozott: önmagával.

Nagy próbatétel nehezedik a világra. Jut belőle mindenkinek. S ki tudja, mi jut még? Szembe kell néznünk minden lehetőséggel. Oktalan kesergéssel úgyse megyünk sokra. Elzsibbadni nem szabad. Az izgalmas órákban kettőzött éberségre, kettőzött önfegyelmre van szükségünk. A nagyobb próbatétel nagyobb erkölcsi összeszedettséget követel. Bármit mutat a ma, nekünk ragaszkodnunk kell azokhoz az elvekhez, amelyeket a kevésbé viszontagságos napokban helyeseknek és célravezetőeknek találtunk a béke és megértés érdekében.

Túl a háborúkon, túl a határokon, túl blokádokon és gyilkos fegyvereken, mégis csak egyetlen közösség vagyunk az európai szellem nagyjainak szeretetében, az emberiség legjobbjainak eszmei rokonságában. Ezeket az eszméket, az emberiség eszméit, kötelességünk őrizni és továbbadni a mostani viharos időszakon át egy jobb sorsa szánt nemzedék felé s kötelességünk benne ápolni mindazt, ami igaz, szép, emberi, — ami összeköt és fölemel.

Kulcsár Kálmán

Nagy Péter és Nagy Katalin öröksége

Az orosz probléma kettős értelmű: egyfelől szűkebben orosz, másfelől meg egyetemlegesen emberi jelentőségű. Annyiban orosz, hogy a tudományos szocializmus dogmatikus tételei nem illenek Oroszországra, melynek naturalgazdasági és agrárviszonyai között éppen azért volt szükséges az erőszakolt és forradalmi industrializálás, hogy Oroszország kellő felkészültséggel vezethesse a világforradalmat s kilépve a régi naturalgazdasági-parasztí viszonylatok közül, egyenrangú, sőt vezető tényezőként jelenhessen meg a nemzetközi proletariátus előtt. S annyiban nemzetközi, egyetemesen emberi jelentőségű, hogy felhagyva a szűkebb régi szláv messianizmussal, szláv humanizmus és szláv politikával, szociális reformjai révén úgy léphet fel, mint jövődöntő társadalmiasított emberi fejlődések úttörője és egyetemes proletárhaza.

A nagy orosz forradalom a maga nemzetiségi felszabadító politikájával sorra lemondott mindazon területekről, melyeket a cári imperializmus meghódított és melyeken át közelíteni iparkodott Nyugat-Európa felé. Így elveszték Szovjetország számára az orosz földeket Európához odakapcsoló átmenő területek: Finnország, a Baltikum, az ukrán és lengyel vidékek. Oroszország tehát visszazorult a nagy kelet-európai táblasíkságra, arra a hatalmas

Nagy Péter forradalma: európai reform

A szovjet korszakában úgy tetszett eleinte, hogy a nemzetközileg és szociálisan orientált orosz politika távolabbi célok kedvéért lemond a tengeri kijáratok fontosságáról s inkább az euráziai kontinens végtelensége felé törekedik. Mindkettő „nyugatosok”: Nagy Péter és Sztalin. Mindkettő „európai” és „emberi” értelmet adtak Oroszországnak. Nagy Péter szinte démoni éleslátással és erővel ismerte fel a tenger jelentőségét Oroszország hatalmi állásában. Tekintete egészen Európa felé fordult s Európát igyekezett Oroszországban az orosz emberek és az orosz föld javára meghonosítani.

Politikájában ezért volt olyan fontos a Baltikum, mely a világ óceánjai, Németország, Hollandia Angliá felé közvetítette Oroszország kontinentális helyzetét. Nagy Péternek ezért volt szüksége arra, hogy megsemmisítse a büszke svéd dominium Mari Baltici-t s helyébe vagy atomizálja a Baltikumot, vagy kiterjessze az orosz uralmat a Keleti-tenger déli félszigetei, az észtek és lették területei felé, amerre már a novgorodi köztársaság, avagy Rette-netes Iván is annyit törekedett. Európa ügyeiben s elsősorban Németország akkori laza viszonylataiban azért volt Oroszországnak akkora súlya, mert övé voltak a Baltikum partjai. A Baltikum déli partja a híd, amerre Oroszország közelíthet Európához. Németek és oroszok évszázadok óta itt találgattak a legtöbbet: errefelé igyekezett Oroszországba behatolni a német penetráció s miközben Oroszország mindig szívesen vette a célszerű nyugatos javításokat, egyben erre védekezett is a közeli nyugatos behatolásokkal szemben.

Nem érdekteien, hogy a Baltikum partjain élő nemzetek Oroszország kormánya alatt mindig sajátos, külön autonómiát és belső szabadságot élveztek; az sem érdektelen, hogy a német lovagok és bárók uralma alól Oroszország igyekezett felszabadítani először ezeket a kis nemzeteket, miközben támogatja az észtek, lett, litván nemzeti és anyanyelvi törekvéseket s végeredményben megvetette az alapjait a Baltikum apró nemzetállamainak, melyek most válságos európai viszonyok között újra visszatértek Oroszország védelme alá...

LENIN FORRADALMA: ÁZSIA FELSZABADÍTÁSA

Nagy Péter nyugatossága, kemény akarata és ragyogó értelme mellé Lenint szokták emlegetni méltó pár gyanánt. Valóban, Lenin a legteljesebb „nyugatos” orosz, a nyugatos és európai orosz intelligencia szociális és európai messianizmusának a végtelenségig felfokozója, aki alig várta, hogy a világforradalom székhelyét a zárt és elmaradott naturalgazdasági orosz viszonyok közül áttehesse olyan polgáriasultabb, iparosabb európai államba, mely jobban megfelel a marxi katasztrófa-elmélet és szociális forradalmi tanítás igényeinek. De Lenin nyugatossága nem szűkebb értelemben „európai” egyedül. Lenin nyugatossága egyetemes és az egész világot átfogó szociális forradalmiság. Lenin materialis messianizmusa és roppant perspektívája nem érte be Európával; az egész világ industrializálás és imperiális fejlődését tartotta szem előtt. Lenin arcvonásában a hozzáértők még felfedezik a régi orosz-mongol vér-keveredés nyomait, melyen biztos átme-

kontinentális masszára, melynek alig van európai kijárat s mely jelentősen akármilyen végtelenséget s nagyságot, önmagában, utak és kijáratok nélkül értéktelen.

Oroszországnak két kijárat volt Európa felé. Az egyik volt a Baltikum, a másik volt a Fekete-tenger. Egy évezreden át a kettőjük közti óriási ív az orosz történet meghatározója; egy évezreden át hol erre, hol amarra keresett Oroszország kijáratát euráziai zártságából és a végtelen steppék magányának tétlenségéből és szorongatásából Európa, a nagyvilág felé. Hiába volt olyan hatalmas kontinentális massa az orosz szárazföld, nem volt értelme Bizánc, avagy a Baltikum nélkül. Innét van az, hogy éppen azok a korszakok az orosz történet legszomorúbb, legtéltlenebb és legsötétebb századai, amikor hiányzottak, eltorlaszolódtak ezek a kijáratok. Az orosz állam megalapítói, a normannok által megszervezett kievi oroszok éppen úgy a tenger, a Fekete-tenger felé törekedtek, mint ahogy erre törekedtek Nagy Péter, Nagy Katalin, I. Sándor és I. Miklós s a Baltikumot az orosz szárazfölddel összekötő államalapító normannok örökségét csak átvette a dolgok természetes rendje szerint a novgorodi szabad köztársaság, majd meg Nagy Péter vágyakozása az óceánok szabad levegője felé.

net ennek az előkelő orosz középosztályi családból származó nagy világforradalmárnak eredete.

Lenin mélységesen gyűlölte az európai kapitalizmust és polgáriasodást s úgy vélte, hogy az európai kapitalizmus és imperializmus ellen a világforradalomnak mozgósítania kell Ázsiát és általában az elnyomott, színes, gyarmati népeket. Manapság annyit emlegetik a divatos politikai tételt: **vannak kizsákmányoló és vannak proletárm nemzetek.** Ez a tétel a maga eredeti tisztaságában Lenintől való, aki a gyarmati és ázsiai nemzetekre értette ezt. Lenin Ázsiát akarta forradalmasítani Európa ellen, illetve az európai kapitalizmus ellen; tartotta, hogy itt, Ázsiában a faji és a tökéletes elnyomás egysíkú s mindön az ázsiai nemzetek Európa ellen felveszik nemzeti harcukat, egyben előbbrevizik a világforradalom ügyét is, mert az európaiak kezéből kicsavarják a fajilag a fehér emberek birtoklására korlátozott termelő eszközöket s azokat saját kezükbe átvéve, az európai proletariátus számára is elősegítik a társadalmiasodást.

Lenin megfogalmazásában az orosz hivatás tehát ázsiai értelmű s így az ázsiai népek által lesz egyetemesen emberi, a koronként változó, de végeredményben mégis csak a világi messianizmus leg-erősebb eszköze. A Lenin vezetése alatt álló Oroszország volt a kínai és indiai szabadságmozgalmak legnagyobb támogatója s a maga területén is igyekezett megvalósítani a cári uralom által elnyomott európai és ázsiai nemzetiségek között a szociális

„Csatatér, mely a háború alatt nem tekinthető meg”

Párisból írják: A háború sok szomorú története mellett akad egy-két vidámabb epizód is. Bizonyára egész Európa nevetni fog azon a furcsa helyzeten, amelybe Van Braggen úr került. Ez a holland származású üzletmester a világháború befejezése után kibérelt a hatóságoktól egy többszáz hold kiterjedésű területet. Flandriának azt a részét borzalmasan pusztította a háború. A vállalkozó szellemű holland olyan területet vett bérebe, amely a legélesebben mutatta a szörnyű ütközetek nyomait. Futóárkok, kiépített állások, rommálott fedezékek, bedöglött ágyúk és aknavető borították a csatamezőt.

Allítólag még preparálta is egy kicsit, hogy hitelesebben hirdessék a flandriai ütközetek borzalmaival. Párisból, Brüsszelből és a nagyobb nyugati városokból autobusok vitték a háború utáni esztendőkhöz az amerikai látogatók tizeit erre a csatatérre, amelyen egykori frontharcosok szakszerű konferansz kíséretében magyarázták az egykori nagy ütközeteket. Cook irodáiban a menetjegyirodákban hatalmas plakátok hirdették: „Látogassa meg a flandriai csatamezőket. Mérsékelt árú autobusjegyek. Belépődíj 15 frank”.

Van Braggen nagyszerű üzletet csinált, a

Gărăna Wolfsberg

1000 m. magaslati hely. Idény május 15-től október 15-ig. — Legelősebb nyaralótelep. 3 bazinos strand. Vasútállomás: Slatina-Mica. Autó csak rendelésre vár az állomáson. Prospektust készséggel küld: J. Weinfurter, Garana Wolfsberg, Slatina-Timisului.

forradalom tartalmi feltételével és ennek érdekében a nemzeti egyenjogúsítást. Lenin programja egyben belső orosz programot is jelent: Sztalin rendszere Lenin hagyatéka értelmében és a világforradalom érdekében folytatta a legnagyobb erővel Oroszország iparosítását. Ugy tetszett, hogy Oroszország visszafordul Európától s a cárok eddigi hódító politikája helyett minden erejével belső fejlődésre, industrializálódására törekedik.

SZTALIN VISSZATÉR EURÓPABA

Sztalin politikájáról sokáig azt hittük, hogy az orosz intenzifikálás programját tűzte maga elé. Szakított a Lenin-féle hagyatékon alapuló trockiji világforradalmi taktikával és a nagy forradalom eredményeinek az orosz határok között való konszolidálására törekedett. Oroszország az orosz naturalgazdasági viszonyok között olyan óriási hatású industrializálás által új szellemmel és új értelemmel hatotta át Ázsia nemzetét. Igaz, Ázsiában könnyebb is volt az orosz társadalmi reform helyzete: a törzsi-kollektív rendből az industrialis-kollektív rendbe való átlépés nem lehetett nehéz, csupán a forma, de nem a lényeg változott. Sztalin Oroszországa az euráziai orosz birtoklás megszerzésével nemsokára kiléphetett passzivitásából. Még mindig a marxi katasztrófa-elméletet alkalmazta, de egyetemes európai vonatkozásban: a jól szervezett és nyugodt Oroszország egy európai katasztrófa vagy válság esetén a maga kontinentális tömegével könnyen és biztosan hatott a környező államok viszonyaira.

A mostani világpolitikai stádiumnál Oroszország beéri, hogy egyszerűen jelezze jelenlétét. Sztalin és Molotov irányzata elfordult Ázsia felől s visszatért a jól szervezett birodalom nyugodt öntudatával Európába. Az út, melyen haladt, a régi, ha a tartalom, az orosz államiség tartalma meg is változott. Az orosz politika két útja ma is a Baltikum és a Fekete-tenger. Nagy Péter és Nagy Katalin öröksége mind a két útvonal. Fontosságuk azonban ma jóval nagyobb, a külsőség a cári politikára utal, azonban az alatta lévő belső tartalom a világ dolgozóinak érdeklődésére tarthat számot. Ez pedig attól függ, hogy a kapitalista-polgári államok miként kerünek ki a háborúból. Ma Oroszország tiszteletben tartja a védelme alá vett balti államok belső viszonyait és az észak- és keletközépeurópai békének és egyensúlyának jelentős fenntartója. Mühelyt azonban nyilvánvalóvá lesz a háború eredménye, az orosz politika szocialista-messianista tartalma a régi orosz útvonalon, a Baltikumon keresztül újra megkeresi a kapcsolatot Európa érdekelt területeivel.

Gogolák Lajos.

látogatók szorgalmasan lefizették a 15 frankot, ezenkívül vásároltak is apróságokat, fényképeket, srappell-szilánkokat és egyéb háborús emlékeket. A szerényebbek beérték azzal, hogy egy maroknyi véráztatta földet küldtek ismerősiknek Flandriából.

A vállalkozó azt hitte, hogy csupán pár évig látogatják a kíváncsiak a csatamezőt. Kiderült azonban, hogy a tengerentúlról újabb és újabb tömegek érkeztek, mindenki kíváncsi volt a nagy harc színhelyére, úgy, hogy még a legutóbbi nyáron is naponta átlag 4-5 autobus ontotta a vendégeket.

Az új háború, mint ismeretes, majdnem pontosan követte a réginek az útját. Nemrég nemet páncélososok jelentek meg Flandriában és elsöpörték Van Braggen úr nagy gondtal és fáradtsággal kiépített és karbantartott lövészárkait. De a holland vállalkozó szigorúan ragaszkodik ahhoz, hogy ez a néhány száz holdnyi terület az ő magántulajdona és amikor bezárta az üzemet, annak rendje és módja szerint több helyen a következő szöveget táblát függesztette ki:

„A háború tartama alatt a csatatér zárva”.

Történelmi igazság

Mit érzett a „nyílt város“, mi töltötte el Páris lelkét az órában, mikor az első német páncélos osztagok felvonultak, a Porte St. Denis-át jövet, a nagyboulevardon és a Champs-Élysées-n? Mikor az első német tankok megjelentek a rue de Rivolin, Jeanne d'Arc szobra előtt? Mikor az első német gyalogos ezred, — tisztelgő díszlépésben, — elhaladt az Arc de Triomphe diadalív alatt pihenő Ismeretlen Katona sírja előtt? Mikor az első német motoros század felállott a Concorde-téren, az obeliszk előtt, melyet Napoleon hozott el Egyiptomból, szemközt a francia parlament épületével, ahol néhány év előtt Franciaország egyik leghatalmasabb pártja, a szocialista párt éveken át vonakodott megszavazni a francia hadihiteleket és a Maginot-vonal meghosszabbításának költségeit? Mit érez Páris népe e napokban? Az utolsó hírek szerint ez a nép abban a pillanatban, amikor megtudta, hogy vezetői éveken át becsapták, blöfföltek, hogy a francia poilu hiába hullatja vérével Páris kapui előtt, mert nincs elég tankja, sem repülőgépe, az utolsó hírek szerint ez a nép lázongani kezdett, követelte, hogy adják át Páris vértől, uccai harcok nélkül, mert nincs joga senkinek feláldozni Páris, ha nem készült fel idejében és lelkiismeretesen a védelemre. A párisi nép nem volt hajlandó torlaszokat emelni a város uccáin, — a párisi barrikádnak nagy hagyományai vannak! — a párisi nép tüntetett, gyertynyolc órája nem talált elég élelmet az üzletekben, mert a kormány, a lapok, a közhivatalok elmenekültek, mert a Banque de France „bombabiztos“ acélpincéiből már régen elillant a francia arany nyájasabb és biztosabb tájak felé.

Páris kormányzója és a városi tanács követelte Weygandtól és Reynaudtól, hogy ne áldozzák fel a várost. A párisi nép azt mondta Hitlernek: „Nyertél, igazad van, vedd át a várost“. Mi volt a lelkében e pillanatban? Az a vad düh, a melyet csak a francia tud érezni.

Düh, de nem a németekkel szemben. A németek ellenfelek voltak, emberfeletti erővel harcoltak, mint egy gigantikus, precíziós gépezet, úgy rontottak rá Franciaországra s az egész — a világtörténelemben páratlan ütemű — hadjárat során egyetlenegy esetben sem merték állítani ellenfeleik sem, hogy megsértették volna a hadijogot és a nemzetközi, emberies egyezményeket. A háború szörnyűség, de lehet katonamódrá s lehet fenevad módjára viselni. A németektől az ellenséges propaganda sem állította az apokaliptikus hetekben, hogy embertelenül hadakoztak: egyetlenegy esetben sem használtak gázt, sem dum-dum lövedéket, sem vegyi és bakteriológiai hadiszereket. A németek hőseik élete árán is legális fegyverekkel jutottak el Páris kapui elé: ez a történelmi igazság, melyet a párisi nép, a világ egyik leggyorsabb felfogású, fejlett erkölcsű és igazságérzetű népe elismert és levonta a felismerés következtetéseit. A németeket Páris népe a győzőnek kijáró néma engedelmességgel megtört szívvel fogadta. Eljön a nap, mikor ez a nép irtózatosan számonkéri mindazt, ami történt.

Páris e napokban megszűnt erőd, fortification lenni. Évszázadokon át volt az, lelkében is erőd volt, mint városképében. Nyílt város, mely elterül a győztes lábai előtt... Mi lehet most a lelkében? Néha azt hittem, ismerem ezt a lelket, Páris lelkét. Az ifjúság legérzékenyebb éveit éltem végig e városban, hat éven át laktam egy párisi bérház lift nélküli ötödik emeletén, két nyomorúságos padlásszobában, ismertem a város kis-embereinek életét, megosztottam a másik Páris, a doigozó, takarékos, a robotoló Páris névtelenjeinek sorsát. D'Annunzio mondotta, hogy minden írónak, művésznek két hazája van: az, ahol született, ahová vér és nyelv kötözi, s Páris. Milyen ez a lélek, Páris lelke? A veszélyben mindig nagy volt, páthosz-mentes, szűkszavú és igaz. Telítve van valóságérzékkel, arányérzékkel, az életet szereti teljes fényben látni, a tragédiát is. Nem rejtozik el a hamis és érzélgős önsajnálattal megszagott köntösében a világ elől, mikor sorscsapások érik. Szembe tud nézni a veszéllyel, el tudja viselni az igazságot, kis és nagy veszélyekben, akármiyen borzalmas is. Szereti az életet, de tudja, hogy az élet tragédia. Nem hőrög. Nevén nevezi az élet dolgait. Tud dönteni és cselekedni. Tud alkalmazkodni az élet legsúlyosabb fordulataihoz is. Nagy ez a lélek s ugyanakkor telítve van különös önváddal. A franciák tudják azt, amivel nem egy külföldi megfigyelő és gondolkodó vádolta meg őket az elmúlt évtizedekben: hogy túlságosan megadták magukat a pénznek, a pénz biztonságának, túlságosan hittek a strimfliben, amely tele van arannyal, a Banque de France páncéltermeiben és a szenezálmegerekben, akik majd idejében

megvédik mindazt, amit egy hőrög-rendszer felhalmozott. Mennyit vitatkoztunk és veszekedtünk Párisban, mind, külföldiek, írók, gondolkodók, újságírók, politikusok, iparkodtunk lelkére beszélni, érdekelteni a világ sorsa iránt! S milyen reménytelenül! Páris zsebére ütött és hallgatott. Minden módja megvolt hozzá, hogy igazságot tegyen a világban. Mit érez a nyílt város lelke ez órában, mikor a júniusi fényben fürdő Elysiumi sugárúton végigvonulnak a német csapatok s a horogkeresztes zászló leng az Invalidusok kupoláján?...

Most, mikor történelmének legsúlyosabb heiteit éli, ne tagadjuk meg a nagyságot és hősiességet e város lelkétől. A francia nagy nép és Páris örök. Minden érző és értő ember adjon hálát az egeknek, hogy Páris sértetlenül megmaradt a világnak. Páris nem a franciák magánügye. Páris nem lakolhat néhány romlott politikus erkölcsatlanságaiért és felelőtlenségeiért. Nagy nép a párisi, lelkében valóságérzék van és latin erő.

Mágnás Elza sirjánál a táborhegyi temetőben

Budapestről írják: A város fölött az alkonyat tejszínű párái lebegnek, amikor felérek az óbudai hegyek oldalában zöldelő táborhegyi temető magaslatára. Az elkésvé nyitó orgonabokrok püspöklika színfoltjai s a mézillatú akácok lehellelte egybeolvad a kőrifák keserű lélekzetével. Száz meg száz szerelmes rigó hangol lágy és éles füttyszavakkal az esti nagy hangversenyre — ez minden lármá. A táborhegyi temető különös nyugalma Janicsék Józsi bácsi biztositja idefönt, aki mögöttem terem és megszólít:

— Keresni tetszik talán valami sírt?... Mert én... szolgálatos vagyok... Janicsék... az ór... Csak sétálgatok, — mondom.

— Vagy úgy! Gondoltam, talán családja után karesgél itt a régiék között. Köznapon és magánosan csak ilyesmért jönnek ide urak. No, akkor, ha csak sétál, megmutatom a temető nevezetességeit.

— Olyan is van?
— Ahogy vesszük. Halotta-e hírét Schmidt Miksa kedvesének. Mágnás Elzának, akit a nagy háború előtt meggyilkoltak?

— Igen, igen.
— No, az itt nyugszik. Jöjjön... nem akármi-lyen sír ám az övé...

A dombtetőn apró kápolna. S még följebb, vagy húsz lépésnyire a 19-es parcellában áll egy terméskőből faragott emlékmű.

— Hunyorítson csak az egyik szemével, uram, — biztat a síremlék felé mutatva Janicsék bácsi. — Mintha valami nő állna ott... csupaszon... No?... Igaz-e?...
„EMILIE TURCSAN...“

Hunyorítok. Igaz. Különös. Ilyen szimbólikus dolgot alig látni temetőben. Persze közlőből semmi rendkívüliség nincs a sírkövön. A régi Pest éjszakai életének annyit emlegetett, ékszerébe és brüsszeli csipkébe burkolt híres szépsége, békeévek legnagyobb bűniügyi szenzációjának áldozata, borostyánlevelektől borított, kriptaalakú nagy sírban pihen. S az emlékmű domborműve: számanyon sírdogáló, nagykendős, széparcú nő.

A felírás aranybetűt már lemarta az idő, fagy, nyár, eső, szél. Egyik-másik szám már alig olvasható, amint hidegen közli németül:

Emilie Turcsan
geb. am Juli 14. 1880
ges. am 9. Jan. 1914.

A magaslat peremén három óriási kőpad. A kiscelli kastély parkjának drága darabjai.

— Itt pihengetett a nagyúr, ha kijött néha. Csak ült és ült, nézett a kőre és hallgatott. Olyankor senkit sem engedtem a közelébe. Eltanácsoltam, ha érkezett is valaki.

És még mutat valami intimitást, a nagy szerelem porladó, haldokló emlékeiből Józsi bácsi, az ór.

— Pillantson csak hátra, kedves uram. Egyenesen. Az ott a kiscelli kastély. A nagyúr volt otthona. Hát úgy nézze, hogy amikor ide akart látni a sírra, tehette. Még azt az öt fát is kivágatta innen, amelyik rontotta a kilátást. Mert tudom, a személyzet fecsegte, hogy messziről meg éppen csak női testnek látszik a kő formája.

TÁRSALGUNK A NYULAKKAL

Mielőtt elmerülhetnénk a beszélgetésbe: bokor rezzen, fű surrog, a rigók is elnémulnak. Két tapsifüles nyúl ugrat a porondra és vadászokkal incselkedőn, farokra telepsznek mindketten a kőpadok

Békét fog kötni a németekkel és megtalálja lelke egyensúlyát. S megtanulja azt, amire évszázada hasztalan tanította minden barátja és ellensége: hogy nagyság nincs önlegyőzés nélkül. Most, mikor a végzet fátylai elborítják, búcsúzzunk el tőle, mint az ifjúságtól; mert Páris volt a lélek ifjúsága minden európai ember számára. Cimerében ez áll: „Fluctuat nec mergitur“. Most sem merül el; a németek örülnek, ha karcolás nem esik a remekművön s egy napon feltámad megint, talán nem régi fényében, de régi erkölcsével.

Márai Sándor.

Jugoszlávia bevezeti az olasz és német reformokat

Balgrádból jelentik: Cvetkovic miniszterelnöknek a munkások nemzeti szervezete központi bizottságának ülésén elmondott beszéde, amelyben jelezte, hogy a jövőben hasonló reformokat léptetnek életbe, mint aminők Olaszországban és Németországban annyi haszonnal jártak, erős benyomást tett.

tövében.

— Ni csak, vadnyulak lennének?

— Fajtára! — feszíti mellét Janicsék Józsi bácsi. — Mert természetre tekintve ezek már nem vadak. Én szelídítettem meg őket... De még az unokáikat is. Ide vigyázzon kedves jó uram.

Fütyent és hízogó kedvesen mondja:

— Kari! Kari!...

A tapsi, nyilván a férfi, felágaskodik és mozgatja kis pofáját. Pillanatok múlva füleit is hegyezi s a néma csodálkozásban azt mondja Józsi bácsi:

— Aki most beléjük löne, azt leszúrnam, istenemre! Ugy szeretem szegényeket.

Hát ez csoda dolog Józsi bácsi, szép és kedves.

Semmi meghatódottság sem érzik Józsi bácsi hangján:

— Társalgok csak velük. Magam kőborgok itten, nézem a vizet, a fákat, a sirokat. Ezek még ugrálnak, nyúzsógnak. A télbe ette húsuikat a hideg, hát nagyon megbarátkoztak.

— Etette is őket persze Józsi bácsi.

— No csakis. Hordtam nekik búzát, ezt, amazt. Leginkább ide „az Elza“ padjaihoz. Egyszer a nagy fergetegben nem tudtam feljönni. De akkor meg ezek szorultak lejjebb... Kari! Julesa!... Pszt!...

KIK LÁTOGATJAK MÁGNÁS ELZA SÍRJÁT?

Erre Kari és neje elvágtatnak s Józsi bácsi fütytyent utánuk. Én meg kérdek valamit:

— Kik járnak Mágnás Elza sírjához?

— Járnai, gondolom, senki sem. Én mondogatom olyanoknak, akik erre tévednek, hogy itt fekszik. A télen éppen újév után egy elegáns ember hozott virágot. Nem tudom, ki volt. Amikor találkoztunk, elcsietett... Azóta sem jött vissza hozzá.

— Emlékeznek rá, ki volt Mágnás Elza?

— Az öregek. Multkor is itt sétált egy bajszos kis öregúr, ezzel nagyon összemegledeztünk s az többet tudott nálam is a dologról. Az úriember elméselte, hogy nikkelporsóban temettette el Schmidt Miksa. Még tüzetesen elszavalta itten az egész ügyet. Uram, én csak úgy szédelegtem, hogy mennyi ékköve lehetett ennek a teremtsnek. De az a péklegény, meg a babája, piszok népség volt, amiért megölték... Mire mentek?

— Az idő elmosza a dolgokat, Józsi bácsi, — nyugtatgatom.

— Hát ez az, látja. A multkoriban is néztem „a követ“. Kiszámoltam, ha élne, hatvanéves volna. Öreg volna, hervadt is. A nagyúr is meghalt. Nem érne élete két krajcárt. Így meg ugy-e...

— Sokan tudjuk, ki volt Turcsányi Emilia.

— Egyre kevesebben. Még valamennyire az öregek. Óbudaiak is. Emlékeznek rá, hogy a nagyúr fehérben járatta, meg hogy a kastélyban is tartott neki egy csudagyönyörűsége fehér szobát. De a fiatalok? Hajaj! Vasárnap volt éppen, hogy járt erre egy párocska. Igen-igen karolgtatták egymást. Kérde a fiatalember, kinek a sírja ez itt? Mondom: Mágnás Elzáé! Hát kérem a lány nagy tudósan azt kiáltja: — Jaj, jaj, tudom. Kiss Béla ölte meg Cinkótán és hordóba gyümöszölte. Mire felokosítottam, akkor aztán vihogott: — Ilyen ma van százezer Pesten! — Márpedig én nem hiszem, hogy még egy lenne. Ilyen csak tizenhárom előtt történnhetett Pesten.

Ugy lehet, ebben nagy igazsága van Janicsék Józsi bácsinak, itt a Táborhegy virágai között.

Szabó József.

KÖZGAZDASÁG

Alap létesül a céhek fenntartására

A céhtagok fizetésük negyedszázalékát fizetik be

A Monitorul Oficial legutóbbi száma közli az 1938 október 12-iki céhtörvény 52. szakaszának kiadását. Ezzel a fél-százalékos testületi hozzájáruláson kívül a munkások, tisztviselők és iparosok további negyedszázalékos hozzájárulást fizetnek a céhek fenntartására. A hozzájárulásból alapítják a céhek háromötödét a munkások egyötödét a tisztviselők és egyötödét az iparosok

egyesülete kapja azzal, hogy az összeg nem haladja meg azt a hozzájárulást, amelyet egyes egyesületek belül a tagok tényleg befizettek. Az alaphoz az egyes szakmai egyesületek között való szétosztást, egy bizottság javaslatára minisztertanácsi naplójával eszközlik. A felosztás minden év márciusában történik és a céhek számára havonta utalják ki az ötöt illető összegeket

Kivételes felhatalmazást nyer a munkaügyi miniszter a munkaviszonyok szabályozására

Törvényjavaslat a termelés fokozása végett

A munkaügyi minisztérium a törvényhozó bizottsághoz törvényjavaslatot küldött véleményezés végett, amelyben a viszonyoknak megfelelően felhatalmazást nyer a minisztérium a munkaszerződési jogviszonyra vonatkozó rendelkezések megváltoztatására. Így elsősorban jogosult lenne bizonyos kedvezmények felfüggesztésére, amelyek a mai viszonyok között kedvezőtlenül hatnak ki a nemzeti termelésre. A miniszter megelőzőleg tárgyalta a munkások és tisztviselők küldöttségével és ezek megértő felelősségéről tették tanúságot, amikor maguk is hozzájárulnak a munka és a termelőképeség növeléséhez.

A javaslat szerint a munkaügyi miniszter felhatalmazást nyer: a munkaadó meghosszabbítására, az évi szabadságok felfüggesztésére, a vasárnap és ünnepi munkaszünetek felfüggesztésére, a nők

éjjeli munkarendjének megváltoztatására, a munkahiány esetén egyes vállalatoknál a rotációs munkaidőszakok bevezetésére és a túlóradíjazások megszüntetésére.

Minden jogot a miniszter csak bizonyos feltételekben adhatja meg a munkaügyi igazgatóság mellett működő, munkaadókból és munkásokból álló vegyes bizottság véleményezése alapján. A felhatalmazás hat hónapon túl nem terjedhet. A vasárnap munkafeltételül 25 százalékos túlóradíjjal fizetendő meg, az évi szabadságolások felfüggesztése esetén a munkaadó köteles kártalanítani az alkalmazottat a fizetésével egyenlő összeggel. Kizárja a javaslat a munkakonfliktusok sztrájkokkal való befejezését és utal a munkakonfliktusok szabályozásáról szóló törvény 28. szakaszának 2. bekezdésére.

A Magyar Gazdasági Egylet közleménye

Célszerű gondolatok a kisgazda sertéstartásáról

(Folytatás.)

Röviden összefoglalva az eddig mondottakat, a következő tanácsok megszívlelését ajánlom még egyszer figyelmükbe:

Inkább kevesebb számú sertést tartsanak jól, mint többet rosszul.

Fordítsanak nagy gondot a mindkét nem-beli tenyészlataik kiválasztására.

A községi kanok száma legyen elegendő a kocákhoz arányítva.

Csak egészséges, azaz elég tágas, világos, szellős, száraz és tiszta ólban fejlődhetnek jól a sertések.

Oltassák be vész ellen szüldőiket a szimultán módszerrel.

Hízóba saját nevelésű, vagy ismert tenyésztőtől vett sertést állítsanak.

Fordítsanak nagy gondot az okszerű takarmányozásra, különösen a malacok és szüldők fehérjé, mézszó és vitaminszükségletének kielégítésére, hogy erős csontozatúak és izmosak legyenek és a lábaik ne mondják fel a szolgálatot a hizlalás kezdetén, vagy közepén.

Legelő szüldőiket abrakolják figyelmesen, számolva a legelő romlásával.

Hogy mindezek a tanácsok ne röppenjenek tova a fejükből és hogy olyan teendőket is megvalósíthassanak, amikre az egyes gazda gyönge, ajánlom, hogy a már tervbe is vett társulást minél előbb valósítsák meg. Válasszanak maguk közül egy 4-5 tagú bizottságot a sertéshez legjobban értő gazdák közül. Ezeknek az lesz a feladatuk, hogy a sertések dolgát felszínen tartásuk és mindent elkövessenek, hogy a községben egyetlen gazda, sőt földnélküli zsellér se legyen, aki nem tartja a sertésit úgy, ahogy kell és ahogy tartva, illő hasznot hoz a tulajdonosának.

Ez a bizottság ellenőrzi a kanok abrakolását és gondozását, ez vásárolja meg az új tenyészállatokat. Időnként felolvasásokat, előadásokat rendez, gazdakirándulásokot szervez meg hírneves sertéstartó községekben és nagyobb gazdaságokban. Kiállításokon vesz részt. A községi gazdák udvarait látogatja, tanácsokat ad, a legjobb sertéstartó gazdák udvarait bemutatja a gazdakör tagjainak. Ennek a bizottságnak jelentik be a gazdák eladó malacukat és szüldőiket, hogy a gazdakör hirdető tábláján a többiek tudomására hozzák, hogy hol vehetnek megbíz-

ható anyagot továbbtartásra és hizlalásra. Amikor a község termése nem elegendő, közreműködik az abrakbeszerzések körül. Arra igyekszik, hogy a községben úgy rendezzék a fiázásokat úgy állítsák be a hizókat és olyan módon folytassák a hizlálást, hogy időszakonként nagyobb mennyiségű kész hizó legyen eladható, amelyekért a vevők érdemesnek tartják kijönni és a hizókat ott helyben átvenni. A bizottság intézi az oltás körüli teendőket. Összeírja az oltási akaró gazdák sertésállományát. Beszedi tőlük az oltóanyag és az állatorvosi díj fejében fizetendő összegeket. Figyeli a községi kanászok munkáját, állandóan szemmel tartja a sertésállományt és ha valaki hibát vesz észre, azonnal intézkedik annak megszüntetése iránt. Egyszóval: amit a jó gazda megtesz a saját állománya érdekében, azt teszi meg a bizottság az egész község sertéstartásának fellendítésére.

A községükben egy hitelszövetkezet áll fenn. A bizottság feladata az is, hogy azok a sertéstartó gazdák, akik régi egészségtelen oljaj helyére újakat akarnak építeni, azok a szegény emberek, akik sertést vásárolnak, azok a hizlálók, akiknek abrakra van szükségük, kölcsönpenzt kapjanak.

Amikor a földnélküli zsellérek sertéseiről mondtam az imént valamit, ott hátul valaki közbeszólt, hogy sok víz folyik el a Maroson, amíg azoknak a doigát is rendbeszedjük.

Már pedig kedves barátaim, addig nem lesz teljes a fáradozásuk eredménye, amíg a legjobb gazdák példája, tudása, szorgalma azokat a legszegényebb családokat is el nem éri. Hiszen azok a nagyobb gazdák hűséges segítő társai. Együtt művelik velük a földet, együtt takarítják be a termést. Segítsenek az állataikat gondozni, a községi közmunkákat ellátni. Ha ezeknek a gazdasági helyzetét is sikerül a sertéstartásuk megjavításával emelni, akkor jobban meg fogják érteni azt, hogy ha másnak is dolgoznak, azt is éppen olyan lelkiismeretesen kell elvégezniük, mint hogyha saját maguknak dolgoznának. Órájuk is ki kell terjednie a falu erős közszellemének, az érdekközösség tudatának, a testvériség érzésének. Egy ilyen erős testi-lelki összefogás az EMGE-nek is legeslegfőbb célja és amikor kiküldöttjei a gazdák között előadásokat, tanfolyamokat tartanak, vagy másképpen végeznek megbízásokat, akkor érzik igazán, hogy a reájuk bízott feladatot teljesítették, amikor sikerül a falusi életnek ezt a magasabbrendű kifejlődését elősegíteniük.

Gazdagabb, szebb, boldogabb falvakat akarunk látni, amelyekben templom, iskola, gazdakör, hatóság összefog mindnyájuk életének fellendítésére!

Az előadásnak ezzel vége volt. És nem ma-

radt el a hatása. Utána közös vacsora következett. Ezen két ellenséget tábor vezére poharazás közben szépen összebékült. Ebben Ferenc gazdáé volt az érdem orozlánrésze, mert az ellenségeskedéshez tudvalevőleg két fél kell, ő pedig semmi áron sem akart ellenségeskedni. Így hát az ellenpárt kénytelen-kelletlen megbékült.

Másnap megválasztották a gazdakörben a sertéstartó gazdák munkaközösségének intéző bizottságát. Az EMGE kiküldöttje még velük volt. Együtt nézték meg a községi kanokat és néhány gazda sertésállományát, miközben vendégük megmagyarázott egyet-mást az állatokon, az ólakon abból, amit az elmúlt este elmondott volt.

Azóta eltelt majdnem egy esztendő és ez a községünk megválasztott emberei vezetése alatt rálépett arra az utra, amelyen minden reményünk meg van arra, hogy példamutató eredményekhez fog hamarosan eljutni. (Vége.)

A kereskedők és gyárosok mentesülnek a szállítási szerződés után fizetendő proporciónális illeték alól

Jelentettük már, hogy minden számlára, amelyet a gyárosok és kereskedők egymás között, vagy magánfelek részére állítanak ki, az eddigi 0.50 (eredetileg 0.40) százalékos helyett 0.60 százalékos proporciónális adó összegének megfelelő okmánybélyeget kell alkalmazni. Ezzel kapcsolatban a rendelet-törvénynek a pénzügyigazgatósági láttamozással leróvándó proporciónális bélyegadó alá eső üzleti okmányokra vonatkozó 15-ik cikkely 3-ik szakasza új bekezdéssel bővült, amely szerint az olyan magánszemélyek között, akik kereskedők, vagy gyárosok, a szóbelileg, vagy írásban létrejött szállítási szerződések mentesek úgy az 1 ezrelékes repülőbélyegadó alól. Az ilyen természetű szerződések az ingó tárgyak eladására vonatkozó rendelkezések alá esnek. Ez a módosítás azt jelenti, hogy azok a kereskedők és gyárosok, akik számlákat kötelesek kiállítani, ezentúl mentesülnek a köztük létrejött áruszállítási szerződések után a törvényben előírt 1.68 százalékos proporciónális illetéket leróni.

Junius 30.

FONTOS PENZÜGYI HATARNAP.

1. Az 1939. évi rendkívüli jövedelem vállomásának benyújtása.
2. Az adóamnesztia igénybevevői tartoznak befizetni a megállapított összeget.
3. Az 1.8 százalékos lakbérleti illeték befizetése.
4. A kihágási bírságok kedvezményes összegének befizetése.
5. Az egész évi adó befizetői 7 százalékos engedményt kapnak.
6. A bemutatóra szóló részvények utáni illeték befizetése.

A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének közgyűlése

A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége június 4-én tartja közgyűlését, amely az Argus közlése szerint rendkívül fontosú lesz. Ezalkalommal Mircea Canciov nemzetgazdasági miniszter megragadja az alkalmat, hogy munkaprogramját ismertesse. Napirendre fog kerülni az 1936. évi kamarai törvény módosításának kérdése is. A módosítás a kamarák szervezetre fog kiterjedni és annak megállapítása fontos, hogy az új szervezeti törvénnyel lehet-e a céhtörvény meghozataláig várni. A közgyűlés egységesíteni fogja a kamarai illetékeket is.

(=) A bányási gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: búza 610, tengeri 520, zab 620, tőkmag 1500, napraforgómag 900 lei százkilénként. Kamilla-tea 46 lei kilénként. A piac csendes, üzletkötés alig van.

= Az új szövetkezetek vállalkozási adója. A központi pénzügyi bizottság döntött abban a kérdésben, hogy a vállalkozó új szövetkezetek mentesek-e a vállalkozási adó alól. A pénzügyi bizottság határozata szerint a mentesség a szövetkezeteket nem illeti meg, mivel a szövetkezeti törvény nevében biztosított azon jog, hogy az újonnan alakult szövetkezetek mentesek három éven át az adófizetés alól, csak az egyenes adókra vonatkozik.

= Bucurestiben megállapították az élelmiszerek új maximális árát. Dombrowszky tábornok, a főváros főpolgármestere rendeletet adott ki a hús és zsír maximális áráról. Az olvasztott disznósír ára 70 lei lesz kg.-ként. A húshoz 25 százalékos csontot lehet mérni és különböző húsokat együttesen nem lehet eladni.

= A falusi kereskedők nemzetvédelmi adója tárgyában közöljük, hogy mindazok a falusi kereskedők, akik 25.000 leinél magasabb adóalap után lesznek megadóztatva, tartoznak 50 leit meg nem haladó eladásairól bélyegtelen jegyet kiadni a nemzetvédelmi adó jegyfűzetéből. Tehát éppen úgy, mint a városi kereskedők. Az 50 leit meghaladó eladásoknál bélyeges bont kell kiadniok a nemzetvédelmi két százalékos törvény határozománya szerint.

(=) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 47.40—48.85, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 973.54—899.78. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 31.61—32.57, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül) török líra 82.92—92.

A DÉLI HIRLAP BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipscani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodákkal szemben
„Carpati”, Esplanade szállodával szemben
„Literatura”, Calea Victoriein

UJKÖNYVEK

— Dr. Lechner Jenő: Az építőművészet kis tiúkre. Dr. Lechner Jenőnek az Orsz. Magy. Klr. Képzőművészeti Főiskola tanárának legújabb könyve, vezérfonalul kíván szolgálni azok számára, akik az építőművészet történetével foglalkoznak. A megszkott műtörténeti könyvektől eltérően az építőművészetet, mint téralakító művészetet tárgyalja. Az építész szemüvegén át állapítja meg a stílus-képző elemek szerepét és ezekről könnyen érthető formában igyekszik áttekinthető képet nyújtani. A könyv felüli korunk mai építőművészeti törekvéseit is, megvilágítva ezeknek a nagyközönség előtt még jórészt meg nem értett kialakulását. A kitűnő könyv az Officina ismert díszes kiállításában és kiadásában, szép vászon díszkötésben 297 le minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj.

— A csecsemő nevelése és gondozása. A gyermek első éve sorsdöntő lehet egész további életére. Későbbi fejlődése attól függ, hogy csecsemőkorában megfelelő nozzáértéssel gondozták-e? Dr. Roboz Pál könyve az egészséges csecsemő testi, lelki és szellemi gondozásával foglalkozik. Teljesen új szempontból tárgyalja a csecsemő egyéni nevelésének kérdéseit. Sok jelentéktelennek látszó részletkérdés fontosságát világítja meg és rámutat arra, hogy az anyák tájékozatlansága súlyosan megbosszulhatja magát, míg a helyes állásfoglalás megveti a gyermek későbbi testi és lelki kiegyensúlyozottságának alapját. Dr. Roboz Pál gyermekorvos „A csecsemő nevelése és gondozása” képekkel Pantheon kiadásában, szép kiállításban 108 le minden könyvkereskedésben.

— Az európai élet fejlődése. Charles Seignobos a Sorbonne tanára írta ezt a kitűnő új könyvet. Tartalmából kiemeljük Európa szíletése. Nyelvek eredete, népek alakulása és vándorlása. Nyugat-, közép- és kelet-európai népek. Nemzetek kialakulása. Renaissance. Reformáció. Vallásháborúk. Központi kormányzatok. Merkantil iskola. Felvilágosult zsarnokság. A társadalom átalakulása. Háborúk és rendszerváltozások. A nagy háború és következményei. Kommunista diktatúra. Tekintélyrendszerek. Válságok. Állami közbelépés. Az élet átalakulása. Új formák felé. Charles Seignobos: Az európai élet fejlődése, Az Európai kultúra története sorozatban jelent meg. 492 lapon, Athenaeum kiadásában, szép kiállításban és pompás díszes kötésben 275 le minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj.

— Medveczky Bella: Havasi vihar zúg el ebben a könyvben a jól temperált levegőjű svájci szanatórium lakói fölött. A szanatórium lakói ki- és behurcolkodnak a terraszok jól záródó ajtajain, orvosok serege, halkan járó személyzet vigyáz a betegekre. A látszat, a külszín nyugalmat, jól olajozott síneken futó egyhangú életet mutat, ha csak közönyös átutazó vendég tekint be a szanatóriumba. Az író azonban mélyen a látszatok mögé tekint, megnyitja előttünk a szanatórium betegszobáit, éppúgy, mint ahogy az orvosok, a szanatóriumok tulajdonosai és személyzete is kegyetlenül őszinte röntgenlencséje elé kerülnek. A szenvedélyek vihara végigszáguld a havasi világba zárt rabok élete felett. Száz és száz embersor kerül a vihar útjába és ebben a fojtott levegőjű drámában sorra tárulnak fel a legmélyebb emberi sebek, vágyak, ösztönök. Medveczky Bella: Havasi vihar Athenaeum kiadásában, szép kiállításban és vászonkötésben, 327 lap, ára kötve 228 le minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj.

— Tersánszky J. Jenő: Az én fiam, az ifjúságnak, az örömeinek, a gondtalanságnak, az élet ragyogó álmokkal teli első korszakának megragadó, remekbeért regénye. A könyvben a világhírű énekes mondja el a művészi pályán való elindulásának történetét, az iskolapadból való megszökésének mulatságos és megható előzményeit. A két rossz diák története, akiket egy iskolai csiny alkalmi odakényeszerít, hogy erőnek erejével az osztály első tanuló közé kell emelkedniök, mindnyájuk ifjúságának, tanulónapjainak kedves szorongásait, ártatlan bűnözéseit, utólag megmosolyogtató, de akkor élet-halál fontosságú problémáit állítja élénk. Tersánszky J. Jenő: Az én fiam c. regénye az Athenaeum kiadásában szép kiállításban, díszes vászonkötésben 152 le minden könyvkereskedésben.

— Linnankoski: Menekülés. Finn eredetiből fordította N. Sebestyén Irén. Megmenekülhetnek-e szenvedélyek, önzésük és hazugságaik hálójából a naiv és tempósan ravasz, erővel, elszánással és kényes lelkiismerettel tele finn parasztek, van-e reményesség békés, boldog jövőre, Vagy el kell-e pusztulni egy egész családnak kényszerhelyzetben egymásra zsufolódott bűneik miatt? — Erre a kérdésre felel Linnankoski nagyszerű regénye. Zúgó fenyvesek, ezüsttel csillogó tavak díszletében, hős északi rokonaink között, a mieinkhez olyan hasonló bölcs és kemény parasztek világában mély emberi feszültségek viszik előre a megbékítő befejezésig a „Menekülés” fordulatot, megható szépségű meséjét. Linnankoski: Menekülés Athenaeum kiadásában, szép kiállításban, díszes vászonkötésben 137 le,

SPORTESSEMÉNYEK

CAMT—Ripensia barátságos mérkőzés lesz ma délután az Electrica pályán

A két csapat bajnoki mérkőzése döntetlenül végződött és ezért ma, vasárnap délután barátságos mérkőzés keretében kívánják eldönteni, melyik közülük a jobb csapat. Ugy a CAMT, mint a Ripen-

sia kitűnő formában van és így szép és izgalmas mérkőzésre van kilátás. A barátságos mérkőzés az Electrica-pályán délután félhat óraker kezdődik.

Sporthírek min denfelől

Német—olasz válogatott tenisz-mérkőzés. A következő német—olasz országok közötti teniszmérkőzést július 5—7-ig, Berlinben rendezek.

Új versenypályát avattak fel Krakkóban. A lengyel városok tervszerű fejlesztéséből a birodalmi sporthatóságok is kivesszik a maguk részét. Krakkóban nemrég új versenypályát avattak fel, a melyen a sportesemények sora egy bajnoki futóversennyel kezdődött.

Joe Louis újabb győzelme. Joe Louisnak sikerült megőriznie nehézsúlyú öklövívó világbajnoki címét. A néger bajnok csütörtökön este a nyolcadik menetben kiütéssel győzött Arturo Godoy ellen. A mérkőzésen több mint százezer ember jelent meg. Joe Louis ezuttal tizenharmadszor védte meg világbajnoki címét.

Az országos ifjúsági bajnokság mérkőzése. A központi ifjúsági labdarugó-bizottság legutóbbi ülésén az országos ifjúsági bajnokság első fordulóját a következőkben állapította meg: Június 23-án: Constantában Victoria — Unirea Tricolor, Nagyváradon Electrica — Universitatea, Lugoson Vulturii — CFR Temesvár, Nagyszeben ifjúsági csapatának nincs ellenfele és egyenesen a II. fordulóra jut. A középdöntők június 30-án lesznek, a döntő július 3-án.

Mégis megváltozik a nemzeti bajnokság beosztása? A labdarugószövetség legfelsőbb tanácsa most vitatja meg a nemzeti bajnokság A. osztályának kérdését. Egyesek úgy tudják, hogy a jövőben az A. osztályban 16 csapat fog működni, tehát a jelenlegi 12 csapat benmarad, ezenkívül a négy B. osztálybajnok kerül be. A B. osztályban viszont két csoport lesz és mindegyikben 14—14 csapat venne részt. Ennek az áramlatnak egyébként igen sok híve van, végső fokon mégis a szövetség dönt.

Új elnöke van a nemzeti bajnokság bizottságának. A nemzeti bajnokság bizottságának Stroescu Puiu dr. lett az elnöke, aki eddig alelnöke volt ennek a bizottságnak. A kinevezést a napokban hagyja jóvá Marinescu Gabriel tábornok, a szövetség elnöke.

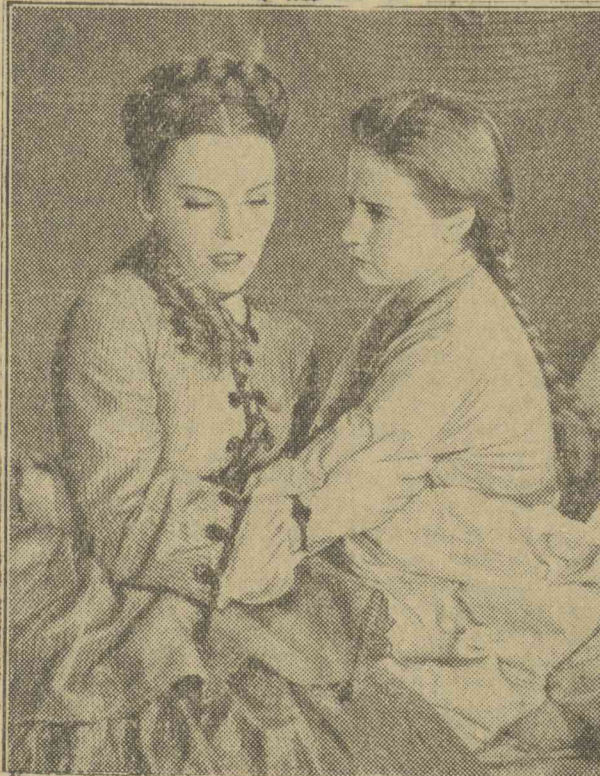
A bucarestii kerületi szövetség nem hagyta jóvá Duce felfüggesztését. A bucarestii kerületi szövetség legutóbbi ülésén foglalkozott Ducenak, a Sportul Studentesc válogatott hátvédjének beadványával, amelyet játékjogának felfüggesztése ellen adott be. A szövetség helyt adott a játékos érvelésének és nem hagyta jóvá az egyesület ítéletét. Kimondotta a szövetség, hogy az egyesület érvei nem helytállóak, éppen ezért a határozatot nem lehet jóváhagyni.

Petea Valcov játszik Bodola helyett. Bodola a múlt vasárnap kulcsfontosságú szünetelt és körülbelül egy hónapig nem játszhat. A Venus vezetősége a vasárnapi mérkőzésre Petea Valcovot állította be a csapatba.

Kiss vezeti a Venus—Beogradszky mérkőzést. A Venus csapata vasárnap játssza le a Beogradszky elleni második kis KK mérkőzést. Eredetileg úgy volt, hogy ezt a mérkőzést Antalffy vezeti, később azonban a Venus kérésére a magyar szövetség Kiss játékezetőt küldte ki.

Az Unirea Tricolor Sidorovici országőr főparancsnokhoz fordult igazával. Az Unirea Tricolor vezetősége nem egykönnyen nyugszik bele abba, hogy igazságtalanul ki kell esnie a nemzeti bajnokság A. osztályából. A napokban a vezetőség két tagja kihallgatáson jelent meg Sidorovici országőr főparancsnoknál, aki előtt feltárta a való helyzetet. A főparancsnok élénk figyelemmel hallgatta az előterjesztést és legmesszebbmenő támogatásáról biztosította az óbori együttes vezetőit. Sidorovici főparancsnok ebben az ügyben megbeszélést folytat Marinescu tábornokkal és Dombrovszky tábornokkal, az Unirea Tricolor elnökével.

Mozi

Hilde Krahl és Ruth Hellberg „A postamester” című új UFA-film női főszerepében.

MOZIK MŰSORA:

Vasárnap és hétfő:

APOLLÓ: Usaládi titok (francia film).
CAPITOL: Kaliforniai kaland (angol film).
CORSO: Casilla bűnpere (német film).
SCALA: Nászéjszaka akadályokkal (német film).

Rádió

VASARNAP, JÚNIUS 23.

HÉTFŐ, JÚNIUS 24.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 9.30: Istentisztelet. 12: Időjelzés, vizállásjelentés. 12.02: Hanglemezek. 12.55 Doina Suchici accordeon hangversenye. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: Grigoras Dinicu zenekarának népi hangversenye. 14: Hírek. 14.20: Grigoras Dinicu zenekara hangversenyének folytatása. 14.50: Közlemények. 15: Mezőgazdasági tanácsadó. 15.15: Falusiak órája. 16.15: Katonai előképzősök órája. 17.15: A „Munka és jókedv” mozgalom órája. 18.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17: A gárdeezred zenekarának hangversenye. 18.55: Beszámoló a hétről. 19.10: Elena Dimitru román dalokat énekel. 19.30: A nemzet órája. 20.01: Sporthírek. 20.05: Mircea Nadejde katonai szakelőadása. 20.20: Zina Sävescu spanyol dalokat énekel. 20.45: Hírek. 21.05: „A bűvös vadász” Carl Maria Weber dalműve. Az első szünetben (21.50—22.05:) hírek. A második szünetben (22.50—23:) sporthírek. 23.45: Szórakoztató hanglemelműsor.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11: Ref. istentisztelet, prédikál Ravasz László püspök. 12: Róm. kat. istentisztelet. 13.20: Időjelzés. 13.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Mezőgazdasági felolvasás. 16.45: A rádió szalonötösének műsora. 17.45: Tánclemezek. 17.30: „A török-kori magyar faluk”. Felolvasás. 18: Hírek. 18.15: Közvetítés a Magyar Dalos Egyesületek Országos Szövetség dalosversenyének díszhangversenyéről, a győri Széchenyi térről. 19: „Magyar derby”. Közvetítés a budapesti löversenypályáról. Beszélő: dr. Legényei József. 19.35: „A gentry” Tóth László dr. felolvasása. 19.35: Lortzing és Csajkovszkij zenei arcképe (hanglemezek). 19.55: Somogyvári Gyula verseiből ad elő. 20.15: Hírek. 20.25: R. Matolcsy Margit és Ráday László magyar nótákat énekelnek Sárközi Gyula cigányzenekarának kíséretével. 20.45: Hírek. 21.20: „A jéghegy” Wilhelm svéd királyi herceg színműve. 22.40: Hírek. 23.10: Illicky jazz. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12: Tűzoltózenekar. 13.05: Levente rádiófélóra. 16.05: Cigányzene. 19.10: Az Országos Dalosverseny közvetítése Győről. 21: Hírek. 21.25: Peschko Zoltán orgonál. 22: Ditrői Mór csevegése a színésziékről. 22.30: A Beszkart zenekar műsora.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 12.50: A Najdin zenekar műsora. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: Costica Tandin zenekarának műsora. 14: Hírek. 14.20: A zenekar folytatja műsorát. 15: Közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01 Irodalmi krónika. 19.16: Elena A. Stavrace hárfahangversenye. 19.30: Dagober Buchholz zongorahangversenye. 19.55: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20.05: Előadás. 20.25: Lenica Popovici—Boldur francia dalokat énekel. 20.45: Hírek. 21.05: Hektor Berlioz zenei arcképei. 22.10: Hírek, sporthírek. 22.30: Kamarazene hanglemezeiről. 23: Dalénekesek hanglemezei. 23.45: Hírek idegen nyelveken.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Nemzetközi vizjelző szolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Oberléné Paulovits Erzsébet zongorázik. 13.40: Hírek. 13.55: Máksay Józsa énekel, zongorakísérettel. 14.20: Időjelzés. 14.30: Szórakoztató hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfélóra. 18.15: Az „Aranyhegedű-pályázat” hangversenye. 19.15: Ottrubay Melinda felolvasása a táncról. 19.40: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: Manga János felolvasása néprajzi hanglemezekkel. 21.10: Az Operaház zenekara. 22.40: Hírek. 23.10: A Rádió szalonzenekara. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.25: Magyar nóták és csárdások hanglemezeiről. 1.05: Hírek.

Budapest II. 21: Hírek. 21.25: Bercsényi Irén és Gáspár Ilona cimbalomkettőse. 21.50: Szurovy Géza felolvasása, a budapesti kikötőről. 22.20: Cigányzene.

KEDD, JÚNIUS 25.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Szórakoztató hanglemezek. 12.50: Hangverseny. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: Petrica Motoiu zenekarának hangversenye. Közben 14: Hírek. 15: Közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Orvosi krónika. 19.16: Hanglemezek. 19.55: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20.05: Felolvasás. 20.25: Lucia Bercescu románcokat énekel. 20.45: Hírek. 21.05: A rádió szimfónikus zenekara. 22.10: Hírek, sporthírek. 22.30: Hanglemezek. 22.55: Külföldi dalénekesek hanglemezei. 23.40: Hírek idegen nyelveken.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek.

11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Nemzetközi vizjelző szolgálat. 13: időjárásjelentés. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Kiss Lajos cigányzenekara. 17.10: Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Hanglemezek. 18.40: A vakok és a munka, előadás. 19: Suki Tóni cigányzenekara. 19.30: Alku, vagy szabott ár, előadás. 19.50: Szirmay Reginald énekel, zongorán kíséri Riegler Tibor dr. 20.15: Hírek. 20.25: Édes anyanyelvünk, előadás. 20.40: A színművészeti akadémia vizsgálóelőadása. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Udo Dammert zongorázik a magyar-német művészcsere keretében. 23.40: Kurina Simi cigányzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

SZERDA, JÚNIUS 26.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Szórakoztató hanglemezek. 12.50: Costica Dumitrescu zenekara. Közben 13.20: Időjelzés, sporthírek. 14: Hírek. 14.20: Costica D. hangversenyének folytatása. 14.40: Joujou Pavelescu—Gheorghiu énekszámai. 15: Közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. Művészeti krónika. 19.16: Régi angol zene, hanglemezeiről. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Felolvasás. 20.20: Petre Munteanu énekel. 20.45: Hírek. 21.05: A rádió szimfónikus zenekarának hangversenye. 22.10: Hírek, sporthírek. 22.30: Jon Fotino (cselló) és Maria Fotino (zongora) Beethoven II. Szonátáját adják elő. 22.50: Constanta Hirulescu olasz és spanyol dalokat énekel. 13.10: Külföldi dalénekesek hanglemezei. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Hanglemezek. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: A második honvédegyesület zenekara. 15.30: Hírek. 17.10: Gyermekdelután. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Pertis Jenő cigányzenekara. 19.15: Schumann-Wieck Klára, felolvasás. 19.45: A rádió szalonzenekara. Közben 20.10: Hírek. 20.40: Szép magyar novella, felolvasás. 21.10: Budapesti hangverseny zenekar. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Lászlóffy Margit és Stefániai Imre Kézzongorás hangversenye. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.20: Bura Sándor cigányzenekara. 1.05: Hírek.

TRÓNUSDÖNTŐ
BALETTCIPIÓ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Írta: KUN-BÁN ANDRIS

11

Ugyilátszik, hogy James Oliver nagy boldogságában nem vette észre apám megrökönyödését és ártatlanul mondta:

— Igen, jóvá akarom tenni, azt amit a nagybátyám vétett ön ellen, azzal, hogy megszöktette a feleségét.

Az apám erre hatalmasat ütött öklével az asztalra, hogy azon a tényérok táncra kerekedtek és a boros üveg feldőlt és magából kikelt kiáltotta:

— Elég! Vegye tudomásul, hogy sohasem adom önhöz feleségül a lányomat! Nem keveredem rokonságba olyan családdal, amelynek egyik gaz tagja ilyen alávaló módon tette tönkre az életemet.

Ezzel felugrott, faképnél hagyta a hadnagyot, a szobájába rohant és annak ajtaját magára zárta. Körülbelül negyed óra múlva kopogtattak apám ajtaján.

— Ki az? — kiáltott ki apám mérgesen.

— Én vagyok, hajókormányos úr, biztosítani akarom róla, hogy nem lehetek bünyös nagybátyám vétkéért és nem lakolhatok érte.

Apám dühösen kiadta:

— Hordja el magát az ajtó elöl, mert ha nem teszi meg, két perc múltán revolverrel a kezében jelenek meg a kűszöbön és az önnek halália lesz.

A hadnagy elment és apám az egész éjszakát álmatlanul töltötte. Hajnal felé becsengette a szobapincért, tintát, tollat és papírost kért. Reggelig egy csomó levelet írt és különböző intézkedéseket tett azokban.

Dermedten hallgattam apám elbeszélését. Ereimben megfagyott a vér. Ugy éreztem, hogy meghalok. A fülem zúgott, mintha a tenger hullámai viharzottak volna fölöttem irtóztató szélorkántól korbácsolva.

Apám elhallgatott.

Képtelen voltam szólni. Még annyi erőm sem volt, hogy felsikoltjak, vagy hogy jajgassak, hangosan zokogjak.

Percek teltek el némaságban.

A csendet újból apám törte meg

— Most már érted, hogy nem lehetsz James hadnagy felesége?

Szerettem volna kiáltani, hogy nem értem.

Szerettem volna ordítani, hogy én nem bűnhődhetem és nem bűnhődhetik szerelmemem sem azért, amit a nagybátyja apám ellen elkövetett.

Próbáltam is az ajkamat felnyitni, de egyetlen szótagot sem voltam képes kiejteni.

Mintha valami összeszorította volna a torkomat, hogy egyetlen hang se jöjjön ki rajta.

Apám azonban nem is várt tőlem választ. Azt láttam a következő kijelentéséből is:

— Elhatározom nemcsak azt, hogy nem lesz James Oliver felesége, hanem azt is, hogy soha többé ebben az életben ne találkozz vele.

Nem volt rá kíváncsi, hogy mi a véleményem erről. Odament a falhoz, ahol a folyosón levő csendő selyemzsinórja lógott és erőlyesen megrántotta azt.

A csengő éles csilingelésére kinyílt az ajtó és belépett az intézet egyik szobalánya.

— Parancsol, Mister? — kérdezte.

— Kérem a Sisters Brown valamelyikét.

Nem telt bele két perc és már ott volt a tárgyalóban Miss Brown Guendolin, az idősebbik és szigorúbb Sister Brown.

— Beszélni óhajt velem, Mister Mac Bennet?

— Igen, Miss és pedig a lányom előtt, hogy Liane jól az enlékezetébe vessé, milyen intézkedéseket tesztek.

— Parancsoljon, Mac Bennet hajókormányos úr.

— Miss, én most családi dolgokban haladéktalanul elutazom. Hajóra szállok és csak hónapok múlva térek vissza. Az a tántoríthatatlan akaratom, hogy a lányom ezen idő alatt itt maradjon az önök intézetében és annak kapuját soha egyetlen percre se lépje át. Tehát értsen meg jól, Miss Brown, a lányom nem vehet részt többé társadalmi és városban való sétákon. Sétálhat itt az önök udvarán, vagy kertjében. További kívánságom az, hogy minden levelet, amelyet a lányom kap, vagy amelyet

ir, önök megnézzék. Ez azért szükséges, mert rendelkezésem szerint csakis tőlem kaphat levelet és csakis nekem írhat. Ha mástól kapna levelet, azt önök nem adják át, ha másnak írta, azt önök nem továbbítják. Ügyelniük kell önöknek arra is, hogy valamely barátjának közvetítésével se levelezhesen a lányom senkivel. Látogatót sem fogadhat. Hajlandó ön, Miss Brown ezeket a feltételeket teljesíteni és azok teljesítését a nővére nevében is elfogadni?

— Igen, — felelte Miss Brown Guendolin.

— Rendben van. Ami leányom ellátásának, iskoláztatásának és egyéb szükségleteinek fedezésére szolgáló pénzről, azt önöknek az ügyvédem mindenkor rendelkezésre bocsátja, mert megbíztam vagonom korlátlan kezelésével.

Apám ezzel felállott és kezét nyújtott Miss Brownnak.

— Isten önnel, Miss.

Ezzel megindult az ajtó felé. Akkor egy pillanatra megállt és felém fordult:

— Liane, légy meggyőződve róla, hogy mindenek ellenére továbbra is szerető atyád maradok, ha kegyetlennek látszom is. A családom becsülete azonban megköveteli, hogy kemény maradjak.

Odalépett hozzám, megcsókolt és aztán hirtelen elment.

Miss Guendolinval egyedül maradtam a teremben.

A Miss kíváncsi kérdésekkel ostromolt:

— Mi történt, Liane? Mi készítette az égesatyját arra, hogy ilyen szigorú rendszabályokat alkalmazzon önnel szemben? Miért nem engedi a városba menni? Miért nem szabad senkivel levelezni? Kivel nem szabad magának találkozni?

Nem voltam olyan hangulatban, hogy akár egyetlen kérdésére is válaszoljak.

— Ha nem akar felelni, hát ne feleljen, — mondotta sértődötten Miss Brown Guendolin, — elvégre semmi közöm az egészhez és nem vagyok kíváncsi semmire és senkire.

Biztos voltam azonban, hogy társadalmi majd faggatni fogja és igyekszik belőlük valamit kivenni.

— Menjen szobájába, — szölt Miss Guendolin.

Engedelmeskedtem és most itt vagyok.

(Folytatjuk)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Allást keres

Bejárónó rendes, megbízható, azonnalra állást keres. IV., Olanescu 3. 994

Irodakarítást, mosást, vasalást vállalok. Munkás-telep Str. Batania 47. 1101

Hivatalnok 13 évi gyakorlattal, három nyelvtudással, alkalmazást keres. Vállal ideiglenes munkát is. Cím a kiadóban. 1092

Alkalmazás

Géplakatost, sofőr vizsgával azonnalra felveszek. Ing. Schedivetz IV., Str. Bratianu 39. 1095

Lakás

Keresek vízvezetékekkel ellátott, lehetőleg külön telken, alábbi helyiségekkel rendelkező házat bére, Gyárvaros, vagy Józsefvárosban, centrumhoz közel. Gyárüzemnek megfelelő, egy nagyobb és egy kisebb helyiség, raktárhelyiség, istálló és 2-3 szobás, fürdőszobás lakás. Ajánlatokat „Hosszúlejárathú szerződéssel” jelígyére a kiadóba kérek. Ügynököket díjazok. 1069

A Bulev. Regele Ferdinand 1 szám alatti házban (volt Löffler A. palota)

modern kétszobás garzonlakás

augusztus 1-ére kiadó. Bővebbet a Temesvári Bank házközvetőségénél.

Kétszobás uccai lakás kiadó, fehér fürdőszoba, előszoba, cselédszoba. III. Piata Crucii 2. 1091

Modern 3 szobás lakás augusztus 1-re kiadó. III., Spalaiul Tudor Vladimirescu 12. 1090

Garzonlakás előszoba, fürdőszobával. Ugyanott 2 ültetési helyiség azonnal kiadó. III., Str. Wilhelm Mühle 8. 1097

Adas-vétel

Eladó Kardos-telepen telekkönyvezett ház és telek. Bővebbet Colonia Kardos Str. III. 257. a tulajdonosnál. 1005

Családi ház az Erzsébetváros csendes részén eladó, 4 szoba, hall és melléképítmények. Bővebbet Str. Memorandului 61. 1100

Birtok eladó Temesvár II. közelében a búiási vámtól 141 hold, épületekkel és leltárral. Közlebbit II. Str. Pestalozz 16. 1086

Hintaszék, új két kerékű és egy négykerékű kézikocsi eladó. III., Eroilor dela Tisa 55. 1106

Alkalmi vétel kis kristálycsillár olcsón eladó. „Reclám” üvegüzlet II., Str. Trei Crai, Gross nagykereskedés és a Duschnitz között. 1103

Linoleumot jókarban lévő, nagyobb mennyiséget megvételre keresek. Waltrich II., Piata Traian 8. 1102

Eladó 6-os, 8-as magánjáró lokomobilok, Fordson traktor és Hofher gyűrűs purifikátor cserét is csinálók. Merkovics Géza, Timisoara IV., Str. Fröbl 46. 1093

Használt, de jó állapotban lévő modern vaskályhák, íróasztalok és irodai könyvszekrények megvételre kerestetnek. Ajánlatokat „Jutányos” jelígyére a kiadóba kérünk. 1089

Vaskapú 3x3.20 méter méretű hullám lemez, felül ráccsal, egyszárnyú bejáró ajtó tölgylapozással 92x2.20 méterrel, fali vaskazetta, tűzbiztos betét rácsok, eső csatorna, konzulok, vízgyűjtők stb. eladók. III., Str. Wilhelm Mühle 8. 1096

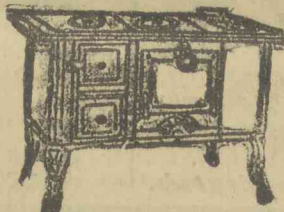
Külföldre

Búziás-fürdő, Románia Nauheimja. A búziási fürdő gyöngye a „Pensiunea Villa Margot” Str. I. Duca 15., ahol mindent talál, amit az igazi nyugalom után vágyó szív kíván. Ultramodern szobák, tökéletes komfort, olcsó árak. Kérjen Prospektust Pensiunea Villa Margot Buzia-bai Str. I. Duca 15. 1002

Teljes ellátást keresek jobb iparcsaládnál, ahol magam családtagnak érezhetném. Címeket „Szerény leány” jelígyére a kiadóba kérek. 1094

Calimanesti. A Cozia szálloda felkéri az i. t. vevőket szíveskedjenek szobáikat idejében megrendelni. 396

Modern takaréktűzhelyek

Kiváló minőségben. Alacsony rakományigényű és fekete tüz- helyekben

KÁLMÁN DEZSŐ
speciális takaréktűzhelyüzem
Timisoara IV. Bulev. Caroli 40.

3 szobás

földszintes modern lakás központi fűtéssel, az új helytartósági palota mellett, augusztus 1-re kiadó. Telefon: 40-79, vagy 19-18.

NAGY, VILAGOS ÜZLETHELYISÉG
18 méter hosszú, hozzátartozó betonrozott pincehelyiséggel kiadó. I., Str. Gheorghe Lazár 4.

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

Waltrich

fodrász
II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok
1-2-3-6 villamos megállójánál.

Megelégedéssel vásárolhat! Fehér kabát-szövetek, női és férfi szövetek, selymek, dejalinok legszébb választékban, olcsón kaphatók: Maradék-áruházainkban III., Bul. Carol 5. és IV., Str. Fröbl 40. Telefon: 35-90.

VESZEK bélyeggyűjteményt
„ARTA” antivar. Str. Alba Iulia 5 szám.

Köszönetnyilvánítás

Miután képtelen vagyok minden egyénnek külön, tehát ezúton mondok hálás köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen jó édesanyám

Szavits, született Weszelinovits Róza

elhunyta alkalmával részvénytulajdonosokkal felkerestek, koporsójára virágokat helyeztek és temetésén résztvettek.

Külön köszönet jár Rech K. Géza apátplébános úrnak, aki magára szárnyaló és szívhezszóló beszédével drága halottamat elbűsűztatta, valamint a Rózsafűzér Egyletnek megjelenéséért és Tarró úrnak a gyászmenet kifogástalan rendezéséért.

SZAVITS DUSAN.

Megjelent Uz Bence második füzet BENCE VADPÁVAVADÁSZATON

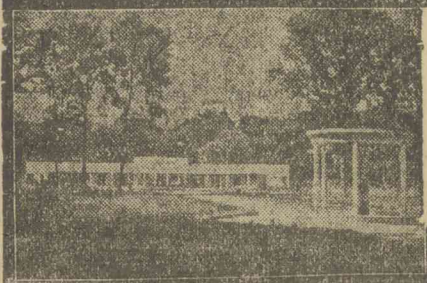
Nyirő József: Uz Bence

Megjelenik folytatásokban, minden szombaton egy-egy füzet

Egy füzet ára 4- lej

Kapható minden újságelárusító helyen és lapkihordónál

BĂILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat.

Szezón:
május 1-től
október 15-ig